

KIRKKO & KOTI

Kuopion ja Siilinjärven evankelisluterilaisten seurakuntien lehti



Timo Korhosen
33 vuotta
hallintojohtajana

► Sivu 2-3



Martan sata vuotta

► Takakansi



Perhejuhl
leirikeskukseen?

► Sivu 6-7

Elämän tarkoitus

► Sivu 4



VALPPAANA

on oltava jatkossakin

Kuopion ev. lut seurakuntayhtymä jää hyvässä kunnossa seuraajille, kun 33 vuotta seurakuntayhtymän johdossa ollut hallintojohtaja Timo Korhonen jää nyt syyskuun lopussa eläkkeelle.



TASAVALLAN PRESIDENTTI myönsi Timo Korhoselle seurakuntaneuvoksen arvon vuonna 2007. Eläkkeellä seurakuntaneuvos aikoo jatkaa hyvää elämää lastenlasten, metsänhoidon, liikunnan ja lukemisen parissa.

Aloittaessaan Kuopion seurakuntayhtymän talousjohtajana vuonna 1985 hallintojohtaja **Timo Korhonen** oli ollut notaarina Kymen läänin hallituksessa, talousjohtajana keskusluvossa Nokian seurakunnassa ja apulaistalousjohtajana suuressa Tampereen seurakuntayhtymässä.

Hänellä oli siis sopivasti näyttöä julkis- ja taloushallinnon sekä johtamistaidon pätevyydestä virkaan vaaditun korkeakoulututkinnon ja kirkon jäsenyyden lisäksi.

Vaikka seurakuntayhtymät tulivat jo 1970-luvulla kirkon hallinnossa mahdollisiksi, vanha toimintakulttuuri väistyi hitaasti. Hallinnossa oli mukana ikaikaista sekavuutta taloudellisiin ja toiminnallisiin jaostoihin, päättäjät saattoivat viis veisata taloudesta ja taloushallintokin raahasi mukanaan vanhoja käytäntöjä tilikohtaisine talousarvioineen. Taloushallinnossakin puhuttiin Kaanaan kieltä: edeltäjälle **Lauri Korolaiselle** 2 prosenttia oli vielä kaksi sadalta.

”Silloin tunsin olevani aivan eri sukupolvea. Saattaa olla, että nämä nykyiset ajattelevat minusta nyt aivan samalla tavalla”, nauraa Korhonen.

Nousut ja laskut

1980-luvun nousukausi tuntui seurakunnissa kuten muussakin kansantaloudessa: rakennettiin paljon, perustettiin uusia virkoja, uskottiin tulevaisuuteen ja

Piispat huolissaan kaivossuunnitelmista

Kuopion hiippakunnan piispa **Jari Jolkonen** ja Mikkelin hiippakunnan piispa **Seppo Häkkinen** ovat julkaisseet yhteisen kannanoton luonnon ja ihmisen puolesta liittyen Saimaan vesistöalueen kaivossuunnitelmiin.

Erityisesti Heinävedelle kaavailtu grafiittikaivoshanke koskettaa koko pohjoisen Saimaan aluetta ja ylittää näin kuntien, maakuntien ja hiippakuntien rajat. Piispojen mukaan hankkeen ympäristövaikutuksista tarvitaan lisää selvitystä. Todistustaakka on heidän mukaansa kaivosyhtiöillä, ei alueen asukkailla.

”Suunnitellulta kaivosalueelta olisi suora yhteys Saimaan vesistöön ja sen ainutlaatuihin luontoon. Se tarjoaisi työpaikkoja yhden sukupolven ajan, mutta sen ympäristövaikutusten kanssa joutuisivat kymmenet tuhan-

net ihmiset elämään monen sukupolven ajan, alueen eläimistöä ja kasveista puhumattakaan. Pahimmillaan vahingot luonnolle ovat peruuttamattomia”, Jari Jolkonen ja Seppo Häkkinen kirjoittavat.

Piispat toteavat, että Heinäveden kaivoshankkeessa joudutaan punnitsemaan erityisesti luonnon suojelemiseen ja ihmisten työllistämiseen liittyvien arvojen välillä.

”Meidän on eletävä sopusoinnussa luomakunnan kanssa ja sen asettamissa rajoissa. Tähän kehykseen kaiken elinkeinotoiminnan on alistuttava. Sama koskee omia kulutustottumuksiamme. Toimiessamme luonnon puolesta toimimme myös ihmisen puolesta”, piispa Jolkonen ja piispa Häkkinen toteavat.



ULLA REMES

organisaatio laajeni vauhdilla. Kuopion kaupunki kasvoi, ja sitä tietä kasvoivat seurakuntalaisten määrä ja verotulot.

”Nämä veronsaajayhteisöt ovat tosin aina olleet sellaisia, että olipa hyvä aika tai huono, koskaan ei ole riittävästi rahaa.”

”Sehän oli hieno ajatus 1980-luvulla, että seurakunta pyrki saamaan aina omat tilat uusille lähiö-alueille.”

Kun Korhonen aloitti Kuopiossa, yli 90 prosenttia kuopiolaisista kuului ev.lut. kirkkoon, mutta viime vuoden vaihteessa luku oli 72. Valtakunnallisesti asiat ovat kuitenkin Kuopiossa todella hyvin, sillä suurista seurakuntayhtymistä vain Oulussa jäsenyysprosentti on suurempi.

Muuttoliikkeestä ja väestönkasvusta huolimatta Kuopion seurakuntien absoluuttinen jäsenmäärä on kuitenkin pienentynyt.

Kirkosta eroaminen vauhdittui vuoden 2003 uskonnonvapauslain ja hautaustoimilain säätämisen jälkeen.

”Se tietenkin huolestuttaa taloudesta vastavaa meikäläistä. Toisaalta on niinkin, että kirkosta on vuoden 2003 jälkeen eronnut lähes 500 000 jäsentä, mutta verotulot eivät ole siitä huolimatta vähentyneet.”

Verotettavan tulon kasvu on pitänyt Kuopionkin seurakuntien talouden tasapainossa, mutta trendi on huolestuttava. Mikään ei nimittäin osoita suunnan voivan olennaisesti muuttua. Korhonen ei usko jäsenmäärän akkipudotuksiin, mutta hiljaisen hiipumiseen on varauduttava.

”Kuopion seurakuntayhtymä on onnistunut tasapainottamaan taloutta pitkällä tähtäimellä. Vaikka yhtymä on nyt hyvässä kunnossa, jatkosakin pitää olla valppaana.”

Laaja tehtäväkenttä

”Pitää muistaa, että Suomen luterilainen kirkko on rikas kirkko, sillä menee hyvin ja se voi hyvin. Meillä on valtava määrä työntekijöitä, valtava määrä kiinteistöjä ja valtavasti osaamista.”

Korhonen vertaa Suomen kirkkoa muihin kirkkokuntiin ja muiden maiden kirkkoihin. Kaikkialla kirkoilla ei suinkaan ole vastaavaa diakonista ja toiminnallista tehtäväkenttää nuorisohjaajineen perheneuvontoineen.

”Pitäisi ymmärtää, miten hyvin asiat ovat.”

Kiinteistöt ovat yksi ongelma, sillä kiinteistömassa on kasvanut kuntaliitosten jälkeen vuodesta 2005 niin, että tällä hetkellä yhtymällä on hoidettavanaan 17 kirkkoa, 16 seurakuntataloa ja 37 hautausmaata.

”Yhtymärakenne on viisas ratkaisu, sillä verotulojen jakaminen alueen sisällä olisi muuten vaikeaa.”

”Mitä suurempi talousyksikkö, sitä enemmän eri alojen asian tuntemusta. Siinä on seurakuntayhtymän vahvuus.”

Verkotorakenne vahvuutena

Hallintojohtajan työ on rooli, jossa on ollut tehtävä määrätietoisesti töitä talouden pitämiseksi kunnossa. Se on yksinäisen ihmisen rooli, sillä siinä joutuu käsittelemään toisten taloudellisia etuja.

”Siinä roolissa kukaan ei voi olla saamatta jonkinlaista vammaa sieluunsa.”

Timo Korhonen kiittää erinomaista henkilökuntaansa ja yhteistyöhön kykenevää seurakuntaorganisaatiota.

”Nämä organisaatiot ovat sellaisia, ettei näitä kukaan pysty yksin johtamaan.”

Korhonen näkee seurakuntayhtymän vahvuutena hyvän verkostoitumisen.

”Seurakunnat ovat kukin hiukan eri lailla profiloituneita ja kaikilla on omat eritysvahvuusalueensa.”

Yhtymän johdosta katsottuna Kuopion seurakunnat tekevät hyvää työtä hyvässä hengessä.

Näkymättömät liperit

Kirkkoon suhtaudutaan erityisellä tavalla, ja se näkyy suhtautumisessa seurakunnan työntekijöihin. Timo Korhonenkin saa näkymättömät liperit kaulaansa tuon tuosta. Kun työpaikka on kirkossa, se tulee tavalla tai toisella alleviivatuksi vaikka vain leikin varjolla. Ystävät puhuttelevat milloin pastoriksi, milloin tuomiorovastiksi.

”On turha hengellistä kaikkea kirkossa tehtävää työtä. Seurakuntien taloushallinnossa tehdään aivan samoja taloushallinnon töitä kuin missä muussa organisaatiossa tahansa. Jos työtä ei tehdä kunnolla, vaikea on niidenkin toimia, jotka sitä hengellistä työtä tekevät.”

Korhonen ei usko työpaikan seurakunnassa eroavan millään lailla keskivertotyöpaikasta, vaikka ilmiöitä nouseekin tikun nokkaan.

”Ei kirkko ole työnantajana sen parempi tai pahempikaan. Kohut projisoituvat siitä ristiriidasta, mikä on kirkon sanoman ja elämän todellisuuden välillä.”

KAIJA VUORIO

PÄÄKIRJOITUS

Minna Siikaniva
minna.siikaniva@evl.fi



Viestitään rohkeasti

Kirkon viestijät kokoontuivat vuosittaiseen tapaamisen syyskuun alussa. Tapaamispaikkana oli nostalgisesti Oulu, jossa vietettiin ensimmäiset kirkon ”viestintäpäivät” 50 vuotta sitten. Osallistuja oli tuolloin noin 10. Nyt paikalle kerääntyi yli 230 kirkon viestijää. Tämä kuvastaa hyvin viestinnän aseman muutosta. Median merkitys tunnistetaan kirkossa hyvin. Suuri joukko ihmisiä kohtaa kirkon vain median välityksellä.

Ensimmäisillä päivillä teemana olivat kirkollisen viestinnän ongelmat. Nyt teemana oli #rohkeasti. Haasteet ovat siis säilyneet ennallaan, vaikka mediaympäristö on muuttunut huomattavasti.

Yhden puheenvuoron käytti Helsingin Sanomien toimittaja Anna-Stina Nykänen. Hänen aiheenaan oli ”Mitä rohkeus oikeastaan on? Miten kertoa kirkon tekemästä hyvästä työstä rohkeasti ja saada media kiinnostumaan?” Nykänen oli huolissaan ihmisyyden alasajosta. Hän painotti, että luterilainen kirkko on aina heikomman puolella. Kristittyinä meidän tehtävämme on kohdella toisia ihmisiä hyvin. Nykänen korosti myös arjen uskonnollisuutta. Tavallisen ihmisen kokemus pyhyydestä on totta.

Onko median välittämä kuva kirkosta oikea?

Median otsikkoihin päätyvät kuitenkin useammin kirkon ongelmat ja kohut kuin ihmisten kokemukset uskosta tai kirkon tekemästä hyvästä työstä. Kristillisessä ajattelussa jokainen ihminen on Jumalan kuva ja sellaisenaan arvokas. Arjen kristillisyyttä on pitää huolta toinen toisistamme.

Onko median välittämä kuva kirkosta oikea? Tätä yritetään selvittää parhaillaan muun muassa seurakuntien tunnettuus- ja mielikuvatutkimuksella. Tutkimukseen osallistuu 12 isoa seurakuntaa ja seurakuntayhtymää. Kuopion seurakuntien alueelta tutkimuksen tuloksia on odotettavissa loppuvuodesta.

Onko kirkko jäsentensä näköinen? Siihen voi vaikuttaa äänestämällä tulevissa seurakuntavaaleissa. Ole mukana päättämässä kirkon tulevaisuudesta. Minkälainen on sinun kirkkosi?

KUUKAUDEN VALINNAT

40 %

NOIN 40 PROSENTTIA yli 15-vuotiaista suomalaisista tekee vapaaehtoistyötä, kertoo Taloustutkimuksen tuore tutkimus. Suurten ikäluokkien eläköityminen näkyy kasvaneissa määrissä.

16

SEURAKUNTAVAALEISSA on valtakunnallisesti ainutlaatuista se, että kaikki 16-vuotiaat ev.lut. kirkon jäsenet voivat äänestää vaaleissa.

8500

VIIMEKSI SEURAKUNTAVAALEISSA alle 30-vuotiaita tuli valituksi vain 6,1% ja yli 60-vuotiaita 42,5%. Päättäjiä valitaan yhteensä noin 8500 Suomen 400 seurakuntaan.



MARJA HELTELÄ ASETETTIIN 9.9. Helsingin tuomiorovastin virkaan. Hän on Suomen toinen naispuolinen tuomiorovasti. Kiitospuheessaan hän korosti, että Jeesus ei ollut koskaan tasapuolinen: ”Hän oli yksisilmäisen puolueellinen: aina heikkojen, köyhien ja sorrettujen puolella. Jos me kaikki vain kaipaamme rakkautta ja huolenpitoa osaksemme, olemme suuri kaipaavasten joukko. Mutta jos meistä jokainen rohkenisi osoittaa toiselle huolenpitoa ja rakkautta, olisimme suuri rakastavasten joukko.”



DIAKONIATYÖNTEKIJÖIDEN LÄSNÄOLO somessa on madaltanut kynnyistä hakea apua, kertoo juuri julkaistu *Diakoniabarometri 2018 – Yksinäisyyden monet kasvot*. Köyhyys, työttömyys, päihteet ja yksinäisyys ovat keskeisiä ongelmia joka puolella Suomea. Työntekijät ovat kokeneet aktiivisen somen käytön lisäävän tavoitettavuutta. Tulevaisuudessa diakoniatyöntekijöiden viestintätaitoihin kiinnitetään huomiota.

RUKOILEN

Anna, Jumala,
meille juuri tänään
voimaa sinun voimastasi,
viisautta sinun viisaudestasi,
rauhaa sinun rauhastasi,
iloa sinun ilostasi ja
rakkautta, Herra, rakkautta
sinun rakkaudestasi.
Jeesus, tässä olemme.
Varjele sinä meitä.

LÄHEISET ANTAVAT elämälle merkityksen

Tutkija kyseli elämän tarkoitusta. Vakavasti sairastuneet kertoivat: elämänlaatu voi säilyä hyvänä loppuun saakka.



PIXABAY

Matti-Pekka Virtaniemen tutkimus koskettaa elämän yhtä kiperintä kysymystä: mikä on elämän tarkoitus, kun kohtalona on vakava sairaus?

Vastauksiakin Virtaniemi löysi – tulokset olivat osittain odottamattomia.

Vakava sairaus on iso käännekohta elämässä. Sairastunut joutuu kohtaamaan raskaita ja ahdistavia asioita, kuten kuoleman odotuksen ja toisten varaan joutumisen. Toisaalta sairastunut voi löytää elämäänsä uusia tärkeitä asioita, esimerkiksi syventyneet suhteet läheisiin ihmisiin tai kohtalotovereiden auttamisen.

Virtaniemen tutkimuksesta ilmestyi keväällä kirja *Elämän tarkoitus ja vakava sairaus*. Kirjan koskettavinta antia ovat kuuden ALS-lihastautiin sairastuneen henkilön pohdinnat. Virtaniemen tutkimus perustuu heidän haastatteluihinsa.

Yksi kuudesta tutkimukseen osallistuneista on noin viisikymppinen **Eeva**. Hän kertoo kirjassa oman tarinansa. Viisi päivää ennen kuolemaansa Eeva vastaa kysymykseen elämän tarkoituksesta

näin: ”Oma perhe. Ei voi enää sanoa, että oma terveys.”

Eevan lausetta voi pitää yhtenä Virtaniemen tutkimuksen kiteytyksenä. Elämän kovimmissa aallokoissa syntyy usein kiitollisuus lähellä olevista ihmisistä, he antavat elämälle merkityksen. Heidän kanssaan elämää voi yrittää elää täysillä loppuun asti.

Uusi aamu synnytti kiitoksen

Vaikka Virtaniemen tutkimukseen osallistuneiden kuuden henkilön kohtalona on parantumaton sairaus, saattoivat he kuvata elämäänsä hyväksi fyysisestä heikkoudesta huolimatta.

”Kuoleman läheisyys ei merkitse vain kielteisiä seurauksia, vaikkapa sairauden aiheuttamia rajoituksia”, Virtaniemi sanoo.

”Mitä enemmän sairastuneen elämässä on tai on ollut myönteisiä asioita, kuten ihmissuhteet, hengellisyys, luonnon kauneus tai mielekäs työ, sitä helpommin säilyy kokemus hyvästä elämänlaadusta sairastumisen keskelläkin. Sairaus voi myös syventää suhdetta näihin asioihin.”

”Vaikka terveys on menetetty, elämä on yhä elämää. Siitä on kiitollinen olo. Jokainen uusi aamu tuntuu arvokkaalta, kun tajuaa, että uusi päivä ei tule kuin ’illallinen manulle’”, Virtaniemi välittää haastateltujen kokemuksia.

”Vaikka terveys on menetetty, elämä on yhä elämää.”

Tutkimukseen osallistunut **Antti** toteaa asian näin: ”Oikiastaan joka päivä tuo iloa, ku saa herätä uuteen päivään.”

”Mutta aina kun sairaus tulee elämään, seuraa siitä järkytys, masennus ja epätoivo. Se on normaalia. Jokaisen ihmisen eksistentiaalinen, olemassaoloon liittyvä henkinen ja myös hengellinen prosessi on erilainen ja ainutlaatuinen”, tutki- ja painottaa.

Prosessilla Virtaniemi tarkoittaa sairastuneen pohdintaa oman elämänsä tarkoituksesta ja mielekkyydestä.

”Älä lykkää sitä, mitä haluat tehdä elämässäsi”

Mitä Virtaniemen tutkimuksesta voisi oppia? Tutkija uskaltautuu vetämään haastatteluista seuraavan johtopäätöksen: sitä, mitä haluaa elämässään tehdä, ei kannata lykätä tulevaisuuteen. Ja sitä, mitä haluaa sanoa toiselle, sitäkään ei kannata lykätä.

”Siihen, minkä kokee elämässään viime kädessä arvokkaaksi, kannattaa satsata jo terveinä päivinä.”

Haastateltavat iloitsivat myös siitä, että läheiset ja ystävät eivät hylänneet heitä sairauden vuoksi.

”Käynti sairaan luona voi jäädä, jos kokee, että ei tiedä, mitä sanoisi. Tärkeämpää on mielestäni pohtia mielestäni, miten itse voisi olla niin, että sairas voisi puhua”, Virtaniemi sanoo.

MITÄ MIELESSÄ?



TUOLIJUMPPA on yksi Inkeri ja Eeliksien liikunnallisista ryhmistä.

Inkeri ja Eelis antaa uudenlaista elämäntilaa

Kuopiolainen ikäihmisten kohtaamispaikka on valtakunnallisesti ainutlaatuinen hyvinvointikonsepti.

Kun Kuopiossa Lapinlinnankadulla isojen ikkunoiden taakse astuu Avartavaan elämäntilaan nimeltä Inkeri ja Eelis, vaikutelma on valoisa ja kodikas. Oikealla olevaan liitutauluun on hämmäntävästi kirjoitettu sanoja ja nuolia demokratias- ta: lainsäädäntövalta, hallinto- valta, toimeenpanovalta...

Mitä Inkeri ja Eeliksessä oikein tapahtuu, yrittäjä **Katja Tahkola**?

"Olemme pitäneet aamulla ikäihmisten kesken demokra- tiasta tuokion. Jokainen päivä jakaantuu yhteensä viiteen tuokioon, joista kolme on liikunnallista ja kaksi temaat- tista: aamu- ja päiväkahviryh-

millä on aina jokin ajankohtai- nen aihe. Tänäpäivä jatkuu harjoittelijan ohjaamalla Muis- tojen matkalaukku -toimin- nallisella työpajalla, eilen oli sanomalehtikahvila."

Uusia yhteistyökumppaneita ovat esimerkiksi Ikääntyvien yliopisto ja Snellman-kesäyli- opisto sekä Vetrea.

Kuukausikortilla voimaan hyvin

Miten yritysidea syntyi?

"Olin aiemmin lastensuo- jelutyössä ja tunsin riittämät- tömyyttä. Jäin miettimään, miksi ikäihmisille ei ole mitään ennaltaehkäisevää toimintaa, lapsille ja nuorillehan sitä on. Samalla mietin, missä voisin käyttää yhteiskuntatieteilijän koulutustani perinteistä sosi- aalityötä laajemmin."

Vastaukseksi syntyi yritys- idea yhteisöllisestä oleskeluti- la-hyvinvointipalvelusta, jonne tullaan joko kuukausikorttil- la, sarjalipulla tai päivälipul- la kahville, juttelemaan, pelai- lemaan, lukemaan lehtiä tai osallistumaan yhteiseen ohjel- maan. Liikuntaa on neljällä eri tasolla ja ohjaajana on toinen yrittäjä **Eveliina Markkanen**, joka on erikoistunut soveltavan liikunnan ohjaamiseen. Taus- tajoukoissa on lääkäri **Esko Tahkola**.

Inkeri ja Eelis on toisenlai- nen olohuone, kohtaamispaik- ka. Kuopion keskustassa sijait- seva paikka on vuokrattavissa myös yrityksille ja järjestöille ja viikonloppuisin juhliin.

ULLA REMES

MINUN KIRKKONI

Minun kirkkoni uskaltaa liikkua

Lastenohjaaja **Merja Naaman- ka** on 30-vuotisen uransa aika- na ehtinyt nähdä kirkossa valta- van kehittämistyön. Säästöt ja supistukset koskevat lapsi- ja perhetyötäkin, joten nyt hän toivoo kirkolta terävämpää tais- teluasennetta, jottei luisuttaisi alaspäin.

Lapsityö on toki kirkossa arvossaan, mutta muutosten kourissa. Kunnallinenkin sektori on aloittanut päiväkerhotoimin- nan ja jatkossa uusi varhaiskas- vatuslaki ulottuu lakisäateisesti 5-vuotiaisiin.

Kirkon lapsityö ei suin- kaan ole pelkkiä kerhoja. Merja Naamanka on omassa työs- sään Kallaveden seurakunnas- sa ideoinut uuden toiminta- muodon, lasten ja vanhempien yhteiset liikunnalliset Reippaat Aamut. Liikunnallisen aamun huipuksi voi osallistua myös seurakunnan Arkiselle aterialle.

Merja Naamanka on Kuopi- on Reippaan Voimistelijoiden pitkäaikainen puheenjohta- ja, joten Reippaat Aamut ovat kahdella tapaa ammattimaisis- sa käsissä. Suosio on ollut taat- tu, sillä liikunta yhdistää perhei- tä: lapsista on ihanaa, jos äiti tai isä tekee kuperkeikkaa.

"Ohjaamme vanhempia toimi- maan yhdessä lapsen kanssa, ylittämään omat kynnyksensä ja olemaan esimerkkinä."

"Liikunnan varjolla nuoret perheet uskaltautuvat mukaan, tutustuvat toisiinsa ja samalla kirkkotilat ja kirkon työntekijät tulevat tutuiksi."

Marja Naamanka on iloinen Liikkuva seurakunta -kokeilus- ta, jonka tavoite on lisätä liikun- nallisuutta kaikessa seurakun- tatyössä, jumalanpalvelukset mukaan lukien.

"Liikunta on pelastanut monta sielua."



Liikkumattomuudesta on syy- täkin olla huolissaan. Naaman- gan mielestä tiedon seura- kuntien tarjoamista ilmaisista liikuntamahdollisuuksista kuten sählykerhoista pitäisi kulkea myös sosiaalitoimeen päin, jotta syrjäytyneetkin nuoret voitaisiin vetää liikunnan pariin.

KAIJA VUORIO

Suru on hitaasti vaalenevia varjoja...

**Hautaustoimisto
J. NURRO OY**

Kauppakatu 55-57, KUOPIO, puh. 017-261 3065, 040-505 6287
saila.lehto@nurro.fi www.nurro.fi

Palvelemme teitä kaikissa hautausjärjestelyihin liittyvissä käytännön asioissa luottamuksella, yksilöllisesti ja ammattitaidolla

Toimialueena Kuopion seutu ja lähikunnat

Iltaisin ja viikonloppuisin
puh. 040 585 0456

toimisto@hautaustoimistoparviainen.fi

www.hautaustoimistoparviainen.fi

**Hautaustoimisto
Parviainen Oy**

Savonkatu 18 | 70110 Kuopio | ma-pe 9-16 | puh. 017 261 3771

Perunkirjoitukset, perinnönjaot, testamentit ym.

**ASIANAJOTOIMISTO
ESA AIRAKSINEN**

Tulliportinkatu 34, Kuopio
050 3522516, www.esairaksinen.fi

PERHEOIKEUDEN LAKIASIAT

Esim. avioehto, testamentti, perunkirjoitus
alkaen 400 € + kulut + alv. 24 %

Asianajotoimisto Kalevi Pitkänen Oy

Puistokatu 6, 70110 Kuopio

puh. 017 282 2211 • faksi 017 282 3101

www.kalevipitkanen.com • aatsto@kalevipitkanen.com

**ASIANAJOTOIMISTO
KOLARI & CO.OY**

Seppo Kolari, Matti Reinikainen, Ville Heikinheimo,
Katriina Manninen, Kristian Kakko, Anu Kolari

Kauppakatu 39 A, 4.krs, 70100 KUOPIO
(017) 265 7777/puh. (017) 261 1085/fax
www.kolari-co.fi

Kuopion Hautakivipalvelu Oy

Hautakivet kuntoon meiltä

• Kultaukset, hopeoinnit, kaiverukset
• Pesu, puhdistus • Oikaisut • Uudet hautakivet

Jarkko Kivioja 044 780 4798 / 040 737 0114
www.hautakivipalvelut.fi

Parasta paikallista palvelua

Pyydä tarjous täydenpalvelun
hautajaisjärjestelyistä.

**KOIVUMÄEN
KARTANO**

Koivumäenkuja 18
017 361 4291
www.koivumaenkartano.com

**KUOPION
HAUTAUSTOIMISTO
NIIRANEN**

Savonkatu 24
017 261 3686
www.hautaustomistoniiranen.fi

ELÄMYKSIÄ luonnon helmassa

Hyvää seuraa, kaunista luontoa ja saunan rentouttavia löylyjä. Seurakuntien leirikeskuksissa voi viettää perhejuhlia tai virkistyspäiviä mitä miellyttävimmissä puitteissa.

Huttusten sukuseura kokoontui elokuisena viikonloppuna Hirvijärven leirikeskukseen vuosittaiseen tapaamiseensa. Mahtava luonto, erinomainen ruoka ja toimivat tilat tekivät osallistujiin vaikutuksen.

”Nyt järjestimme ensimmäistä kertaa tapaamisen Hirvijärvellä – ja uskoisinpa, ettei kerta jäänyt viimeiseksi”, sukuseuran varapuheenjohtaja **Esko Huttunen** kertoo.

”Sain sukumme jäseniltä sellaista palautetta, että jos vain leirikeskukselta ensi vuonnakin tilaa löytyy, niin ilman muuta sinne halutaan.”

Omassa rauhassa

Huttusen mukaan sukutapaamista ei kannata järjestää esimerkiksi ravintolassa.

”Se on jo ihan kustannuskysymyskin. Leirikeskus oli todella edullinen vaihtoehto.”

”Lisäksi ravintolassa porukka helposti hajoaa eikä yhteisöllistä tunnelmaa pääse syntymään. Hirvijärvellä saimme olla keskenämme ja erityisen mukavaa oli, että pääsimme nostamaan sukuviirin lipputankoon. Sellainen ei onnistuisi ihan missä tahansa.”

Huttunen kiittelee leirikeskuksen koustiloja, jotka soveltuvat monenlaisiin tarpeisiin.

”Eri sukuhaarat saivat esimerkiksi välillä vetäytyä kukin omiin tiloihinsa muistelemaan menneitä.”

Mieliinpainuva elämys oli Huttusen mukaan myös yhteinen illanvietto Hirvijärven grillikodalla.

”Emäntä oli tehnyt meille etukäteen ison satsin lettutaiquina ja laittanut kahvit valmiiksi. Saunan jälkeen oli muka-



LEIRIKESKUKSIS pääsee rauhoittumaan luonnon helmaan. Hyvä kotiruoka kruunaa niin juhlan kuin arkisemman tilaisuuden.

JUHA MERTANEN

va kokoontua kodalle paistamaan lettuja ja makkaraa. Tunnelman huipensi Huttusten bändi, joka esiintyi hämärtyvässä elokuun illassa.”

Räätälöityä palvelua

Kesäkaudella seurakuntien leirikeskukset ovat pitkälti omassa käytössä. Muuna aikana niitä vuokrataan myös ulkopuolisille.

”Leirikeskuksissa järjestetään paljon muun muassa perhejuhlia sekä koulutus- ja virkistyspäiviä. Myös koululuokat pitävät niissä ryhmäytymispäiviä”, Kuopion seurakuntien leirikeskusten hoitaja Anu Eronen selvittää.

Kuopion seurakunnat pyörittävät Hirvijärven lisäksi myös Rytkyn ja Poukaman leiri-

keskuksia. Jokaisella niistä on omat valttinsa.

”Esimerkiksi Rytkyn liikuntasali on suosittu lasten synttäriläisten pitopaikka. Ensimmäisenä ja sitten nautitaan herkkuja katetusta pöydästä.”

”Hirvijärven savusauna on monelle suuri elämys. Talviaikaan kaikissa leirikeskuksissa on myös mahdollista päästä avantouinnille.”

Eronen painottaa, että jokaiselle ryhmälle räätälöidään palvelupaketti asiakkaan tarpeet huomioiden.

”Leirikeskuksissa on huomioitu myös liikuntarajotteisten siten, että sisäänkäynneissä on luiskat.”

Häät leirikeskuksessa

Siilinjärven seurakunnan Ruokoniemen



Tutustu leirikeskuksiin verkossa:
www.kuopionseurakunnat.fi
www.siilinjärvenseurakunta.fi

leirikeskus on niin ikään vuokrattavissa ulkopuoliseen käyttöön.

”Syntymäpäiviä ja häitä siellä pidetään useammat vuosittain. Itse vihkiminenkin onnistuu leirikeskuksen kappelissa”, Siilinjärven seurakunnan talousjohtaja **Urpo Reponen** kertoo.

”Partiolaiset ovat Ruokoniemen vakiokäyttäjiä ja jonkin verran siellä järjestetään myös leirikouluja.”

Reponen näkee, että erityisesti talvella voisi käyttöä olla enemmänkin.

”Silloin on jossain määrin mahdollista saada myös ateriapalveluja seurakunnan kautta.”

HELI HARING

KOLUMNI

Kasva viisaudessa, iässä ja armossa

Koululaisten ja opiskelijoiden lukuvuoden alku voi olla uuden alkua. Se, mikä on inhimillistä ja samalla aikaan sidottua, on ainutlaatuista: edellinen vuosi on takana eikä sitä saada enää takaisin. Edessä on uusi vuosi, josta ei tiedetä mitään, mutta johon valmistaudutaan aiemmin opein, kokemuksiin, tunnelmiin ja päätöksiin.

Ihmisen kasvu ja kehittyminen on hidasta, paitsi jos kysyy vanhemmilta. Yhteiskunta kuitenkin vaatii, tai luulemme niin, että oppimisen tulee tapahtua yhä nopeammin: maisteritutkinto viiteen vuoteen ja tohtoritutkinto alle kolmekymmppisenä.

Kirkkomme perinteessä kouluissa ja seurakunnissa koulutyön alkaessa toimittavassa rukoushetkessä luetaan evan-

geliumilukuna Luukkaan kuvaus siitä, miten Jeesuksen vanhempien lähtiesä kotiin Jerusalemiin he eivät huomaa, että Jeesus jää Jerusalemiin. Vanhemmat huomaavat kotimatalla pojan puuttuvan ja palaavat Jerusalemiin. He löytävät Jeesuksen pyhäköstä, jossa ”*hän istui opettajien keskellä kuunnellen heitä ja kysellen heiltä*”.

Tekstikohta opettaa, että oppiaksemme meidän tulee kuunnella, siis keskittyä kuuntelemiseen. Ja mitä emme ymmärrä, me kysymme. Evankeliumin lopussa kuvataan, miten Jeesus ”*varttui viisaudessa, iässä ja armossa*”. Tämä voisi hyvin kuvata koko koululaitoksemme tehtävää kuten sitä, että on annettava aikaa oppia, mutta ennen kaikkea on tuettava opiskelijoita asioiden omaksumisessa ja ymmärtämisessä.

Jälkimmäinen tehtävä kuuluu ensisijaisesti vanhemmille. Lapsi saa koulussa tiedon, jonka muistaminen, ymmärtäminen ja omaksuminen tapahtuu parhaimmillaan kotona. Läksyjen tekeminen yhdessä vanhempien tai vaikkapa riittävän vanhojen sisarusten kanssa auttaa lasta pohtimaan ja esittämään kysymyksiä asioista, jotka ovat uusia ja hänen elämänsä polulle tärkeitä.

Vanhempien tulee luottaa siihen, että kaikki mitä kouluissa opetetaan, on tarkoin harkittua ja tärkeää. Opettajan ja opiskelijan, yhteiskunnan ja perheiden arvot eivät voi olla kovin paljon ristiriidassa.

HARRI PEIPONEN
pastori, Kuopion
ortodoksinen seurakunta





ULLA REMES

Turvaa hoitotestamentista

Yllättävän harva on varautunut elämän odottamattomiin käänteisiin, vaikka asioihin voisi ja kannattaisi vaikuttaa jo hyvissä ajoin hoitotestamentin avulla.

ELÄMÄN ARVAAMATTOMUUS saattaa yllättää milloin tahansa. Vakava sairaus tai onnettomuus voi suistaa elämän raiteiltaan. Millaista hoitoa siinä tilanteessa haluaisin, miten toivoisin viettäväni elämäni viimeiset hetket, jos toivoa parantumisesta ei enää olisi?

Hoitotestamentti on tahdonilmaus omasta hoidosta sairauden, onnettomuuden tai vanhuuden varalta. Se voi sisältää myös toiveita hoivan arkeen liittyvistä asioista.

”Haluaisin, että hiukseni olisivat hyvin leikatut ja huuliin voisi sipaista välillä punaa. Haluaisin viettää elämäni pitkissä Marimekon yöpaidoissa ja joskus ottaisin mielelläni lasin viiniä.”

Nuoremmatkin havahtuvat

Asianajaja **Kirsi Wähäaho** kehottaa miettimään etukäteen, miten haluaisi omia asioitaan hoidettavan silloin, kun ei itse siihen enää kykene. Hoitotestamentteja Wähäholtta kysytään harvoin, mutta edunvalvontavaltakirjoja tehdään jo lisääntyvässä määrin.

”Nuoremmatkin ihmiset ovat havahtuneet miettimään tulevaisuuttaan”, Wähäaho sanoo.

Edunvalvontavaltakirja on hoitotestamenttia laaja-alaisempi asiakirja. Siinä voidaan terveyden- ja sairaanhoidon lisäksi määritellä, miten taloudelliset asiat hoidetaan, kun asianomainen ei siihen enää itse kykene.

”Mulla on semmoinen toive, että elämää ei keinoitekoisesti pidetä yllä, jos ei ole toivoa paranemisesta. Mitään turhia hoitotoimenpiteitä ei sitten enää tehdä.”

Mitä on toivo paranemisesta

Emma Honkanen toimii lääkärinä Jyväskylän kaupungin ja Keski-Suomen keskussairaalan Kotisairaalaissa, jossa hoidetaan muun muassa saattohoitopotilaita.

”Hoitoon liittyvät asiat askarruttavat potilaita vaihtelevasti. Toisia paljon, toisia yllättävänkin vähän. Ehkä luottamus suomalaisen terveydenhuoltoon on riittävän hyvällä tasolla, että uskalletaan antaa muiden päättää.”

Jos potilas kertoo hoitotahdosta, Honkanen haluaa mielellään keskustella tarkemmin hoitotahdon sisällöstä, sillä yleensä hoitotahto on tehty lomakkeella, jossa hoitoon liittyviä asioita on määritetty aika yleisellä tasolla. Miten määritellään esimerkiksi toivo paranemisesta tai mitä on elintoimintojen keinoitekoisen ylläpitäminen? Nämä eivät ole Honkasen mukaan ihan yksiselitteisiä asioita.

Mielimusiikkia ja läsnäoloa

Myös arkipäivien toiveiden ilmaiseminen hoitotestamentissa on Honkasen mielestä tärkeää.

”Olen nähnyt hoitotahtoja, joissa on erilaisia hoivaan liittyviä toiveita mieliruuasta mielimusiikkiin sekä läheisten läsnäolosta elämän loppuvaiheessa.”

”Aina kaikkien toiveiden toteuttaminen ei ole mahdollista, mutta on tärkeää, että potilas pääsee vaikuttamaan omaan hoitoonsa mahdollisuuksien mukaan. Hoitotahto toimii raamina lääkärin tekemille lääketieteellisille päätöksille”, Honkanen sanoo.

”Hoitotahtoni on tarkoitus helpottaa lasteni tulevia aikoja. Ei tarvitse miettiä, kun olen tahtoni ilmaissut. Ja hautajaiset on myös siinä käyty läpi.”

Hoitotestamentilla voi varautua myös vanhuuden heikkouden varalle. Siihen voi kirjata toiveita esimerkiksi hoitopaikasta tai arjen pienistä yksityiskohdista.

”Jokaisen kannattaisi miettiä, mitkä ovat ne asiat, jotka elämän loppuvaiheessa ovat tärkeitä ja merkityksellisiä”, Jyväskylän kaupungin Ympäri vuorokautisen asumisen ja hoidon palvelupäällikkö Anna-Liisa Heiskala sanoo.

Suurimmalla osa palveluasumiseen tulevista asiakkaista on jonkinasteinen muistisairaus. Hoidoista ja muista arjen asioista keskustellaan usein omaisten kanssa, sillä harvalla asiakkaalla on hoitotestamenttia. Perusarkeen liittyviä toiveita huomioidaan resurssien mukaan: nukunko sukat jalassa, haluan kuunnella virsiä, syönkö tummaa leipää.

”Jos olen sidottu paikalleni ja elinaikani on muutamissa viikoissa, haluan, että läheiseni ja ystäväni kävisivät luonani jakamassa muistoja ja tuomassa omia terveisiä.”

SIRPA KOIVISTO

Hoitotahto ja hoitotestamentti

- Hoitotahdolla kerrotaan omaa hoitoa ja hoivaa koskeva tahto vakavan sairauden, onnettomuuden tai vanhuuden heikkouden varalta.
 - Hoitotahdossa voi kertoa esimerkiksi elvytyskielosta, mutta myös toiveita hoivan arkeen liittyvistä asioista.
 - Hoitotestamentti on hoitotahdon kirjallinen muoto.
 - Hoitotestamentti allekirjoitetaan ja todistetaan kuten oikea testamentti.
 - Hoitotahdon voi ilmaista lomakkeella, joita voi tulostaa muun muassa Muistiliiton ja Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksen (THL) sivuilta.
 - Hoitotahtokortti kertoo hoitotahdon olemassaolosta. Se kannattaa säilyttää lompakossa tai käsilaukussa. Hoitotahtokortteja saa esimerkiksi apteekeista.
- Lähde: THL, Muistiliitto

• Matot
• Vuodevaatteet • ym.

PYYKKISATAMA

Itkonniemenkatu 27, 70500 Kuopio
Puh. (017) 263 3128
www.pyykkisatama.fi

Jalkahoitola Mesikämmen

Jalkahoidot • myös kotikäyntejä
Jaana Räsänen
Puh. 040 682 3235
Laiturintie 18, 73670 Luikonlahti
Myös lahjakortit!

Lähde rauhassa.

Anna perinnöksi toivoa.

Suuri tai pieni testamenttilahjoituksesi on mukana pitkäjänteisessä työssämme toivon, uskon ja lähimmäisenrakkauden puolesta.

Tilaa ilmainen testamenttioppaamme:
suomenlahetykseura.fi/testamentti

PERUNKIRJOITUKSET

testamentit – kauppakirjat ym. asiakirjat ammattitaidolla ja joustavin maksuehdoin

Herastuomari Leila M. Tuomainen
p. 044 211 9876, sähköposti tuomainen.leila.m@gmail.com

PUIJON KIVI

HAUTAKIVET
KAIVERUKSET
ENTISÖINNIT
MUUT KIVITYÖT

PYÖRÄKATU 15, KUOPIO
Tervetuloa tutustumaan myyntinäyttelyyn!
Puh. 017 282 9000
puijonkivi@puijonkivi.fi
www.puijonkivi.fi

HAUTAKIVET SUORAAN VALMISTAJALTA

VARPAISJÄRVEN GRANIITTI OY
Savonkatu 24, Ollinpuisto, Kuopio, puh. 017 263 3408
Graniitintie 7, Varpaisjärvi puh. 017 771 811
Myös lisänimen kaiverukset ja kivien entisöinnit

Linjurin Kukka
Puijonkatu 45, p. 046 921 4720, JOKA PÄIVÄ 8-18
verkkokauppa avoinna 24/7 osoitteessa linjurinkukka.com
info@linjurinkukka.fi

Tarhurin Kukka ja Sidonta
Kalevalankatu 23 A 2, Männistön ostoskeskus, p. 262 2821, MA-PE 9 -17, TI suljettu, LA-SU 9-14

Luotettavaa ja ammattitaitoista Kukka-, hautaus- ja pitopalvelua

Palvelemme Tuusniemellä, Riistavedellä, Vehmersalmella sekä lähikunnissa

Kukkatupa
Kukkatupa, Huoltotie 5, Tuusniemi p. 017-661610

**Pekka Simojoki
Jaakko Löytty
Petri Laaksonen**

GOSPEL GENTLEMEN KIERTUE

24.11. KUOPIO
Tuomiokirkko, klo 19.00

LIPUT ENNAKKOON 22 €
OVELTA 25 €

KRISTALLI ONJELMAYOIMISTO

Kansan Raamattuseura

lippu.fi

JOSKUS omatunto yskii

Ihminen yrittää tehdä oikein,
mutta valitsee silti väärin.
Arvostamme oikeudenmukaisuuden
hyvettä, vaikka emme osaa elää sen mukaan.

Hävettää ja ahdistaa. Tein virheen töissä, mutta sysäsin sen toisen niskaan. Siitä seurasi hänelle suuria vaikeuksia. Minä taas pääsin pälkähästä.

Tai niin luulin. Nyt omantunto syyttää kipeästi. Olen sika ja törkimys. Kohta muutkin näkevät sen ulkokuoreni alta.

Syällisyyden tunto kertoo ihmisessä asuvasta oikeudenmukaisuuden tajusta. Monilla teoillamme on moraalinen luonne, ne ovat joko oikein tai väärin.

Kristillisessä ajattelussa oikean ja väärän taju on yksi seuraus siitä, että ihminen on Jumalan kuva. Hän heijastaa Luojaansa oikeudenmukaisuutta ja pyhyttä.

Kiitos Jumalalle, palvelus lähimmäiselle

Oikeamielisyyden hyve on yksi neljästä kardinaali- eli päähyveistä. Se on lujaa tahtoa antaa Jumalalle ja lähimmäiselle se, mikä heille kuuluu.

Jumalalle kuuluu kiitos ja kunnioitus, enempää hän ei pyydä. Ihmisen velvollisuudet Luojalleen on nopeasti hoidettu.

Muiden ihmisten suhteen tilanne on toinen. Toisen hyvän etsiminen ei lopu koskaan, etenkin kun oikeudenmukaisuus vaatii edistämään myös

yhteistä hyvää. *”Älä ole puolueellinen köyhän hyväksi, mutta älä myöskään suosi mahtavaa, vaan ole lähimmäisesi tuomarina oikeudenmukainen”* (3. Moos. 19:15).

Jeesus muotoili tämän vieläkin kohtikäyvämmän. Tee toiselle niin kuin tahtoisit itsellesi tehtävän.

Kultainen sääntö olettaa lähtökohteisesti, että ihminen tahtoo itselleen hyvää. Siksi luulisi, että jokainen tietää luonnostaan, mikä on oikein myös toista kohtaan.

Valitettavasti emme tiedä aina omaa tai toisen hyvää. Ihmisen eettinen järki yskii välillä.

Onko samat asiat oikein kaikkialla?

Omantunnon valon himmenemisen huomaa helpoiten tutkimalla historiaa ja katselemalla maailmankarttaa. Vaikka kaikissa ihmisissä asuu oikeudenmukaisuuden taju, ihmiskunta ei ole samaa mieltä eettisistä arvoista.

Joissakin kulttuureissa miehet kurittavat vaimojaan avokämmenellä lyöden, toisissa sellainen on rikos. Antiikin Roomassa ei toivotut lapset jätettiin heitteille tai heitettiin rotkoon, nyky-Suomessa sellaisesta joutuu vankilaan.

Niinpä herää kysymys, onko olemassa objektiivisia moraalisia arvoja. Vai ovatko oikean ja väärän käsitykset siviilimuksevaraisia sosiaalisia järjestelmiä? Kukin aika ja kulttuuri päättää omat arvonsa.

Arkijärki tuntuisi sanovan, että eettiset totuudet eivät riipu siitä, mitä ihmiset sattuvat milloinkin arvostamaan.

Varastaminen on väärin, vaikka jossakin päin maailmaa ajatellaankin, että korkeassa asemassa olevat saavat riistää alempia. Kaikilla ihmisillä on sama arvo ja oikeudet, vaikka sitä ei kaikkialla ymmärrettäisikään.

Niinpä on pääteltävä, että joskus kokonaiset kulttuurit erehtyvät, puhumattaakaan yksittäisistä ihmisistä. Tajutaan kyllä oikean ja väärän idea, mutta ei enää sitä, mitkä konkreettiset asiat kuuluvat

kumpaankin koriin.

Kristitytkin korjaavat kantojaan

Kristikuntakaan ei saa luulla liikaa oikeudentajustaan. Sekin on erehtynyt monta kertaa vuosisatojen kuluessa.

Tuorein esimerkki tästä on katolisen kirkon muuttunut kanta kuolemanrangaistukseen.

Vuoden 1992 *Katolisen kirkon katekismus* vielä hyväksyi sen äärimmäisessä tapauksessa, nyt se torjutaan täysin. Elämä on niin pyhä, ettei mistään rikoksesta kuulu rangaista kuoleamalla, ei edes muun yhteisön suojelemiseksi.

Jos kantaa muutetaan, silloin myönnetään, että ennen asia nähtiin väärin. Aikaisemmim oli syyllistytty raskaaseen syntiin, joskus vielä kirkon nimissä ja luvalla.

Armo on
sitä, että
minut
hyväksytään
kesken-
eräisenä

KUVITUS: TUULA HYTTINEN



Myös
luterilainen
rintama on muut-
tanut kantojaan. Erityi-
sesti moniin seksuaalietiikan kysymyk-
siin suhtaudutaan nykyään aikaisempaa
vapaamielisemmin.

Ympäristöetiikassa taas linja on ymmär-
rettävästi kiristynyt. Suuren hiilijalanjäljen
jättäminen on syntiä. Huvilentomatkailua
ei voi oikeuttaa, vaikka miten yrittäisi.

Veikkaan että kristikunta tulee vielä
kyseenalaistamaan runsaan liharuuan
oikeutuksen ja se liike saattaa hyvinkin
alkaa pohjoisen pallonpuoliskon luterilai-
suudesta käsin.

Eettinen ymmärrys muuttuu, vaikka
perusarvot tuki pysyvät ennallaan.

Yhdessä tie löytyy paremmin

Kristillinen ajatus oikeudenmukaisuudes-
ta ei jää vain yksilötasolle. Meidän kuuluu
perustaa yhteiskunta, jossa yhteisesti

varmistetaan oikeuden toteutumi-
nen.

Yhteisö rajoittaa yksilöiden taipumus-
ta pahaan ja pakottaa heitä tekemään
hyvää. Tarvitaan siis lakeja ja poliisi. Esival-
lan miekka on peräisin Jumalalta, kunhan
sitä vaan käytetään oikein.

Yhteiskunnallisen oikeudenmukaisuu-
den vaatimus kulkee Raamatussa punai-
sena lankana. Kun Jumala kutsuu Israelin
kansan omakseen, hän antaa sille oike-
aan elämäntapaan ohjaavat lait ja säädök-
set. Jos noudatatte näitä, siunaus seuraa
teitä. Jos unohtatte ne, joudutte moniin
onnettomuuksiin.

Elämän suuntaviitat puetaan kirjalli-
seen asuun Mooseksen laeissa ja viisau-
s-kirjallisuudessa. Vanhan testamentin
historiakirjat puolestaan kertovat, miten
kansa onnistuu elämään niiden mukaan.

Sama kaava näyttää toistuvan. Kansa
unohtaa oikean tien, sitten se tekee paran-
nuksen ja kohta suunta hukkuu jälleen.
Profeetat nuhtelevat kansaa ja sen johtajia
synneistä. *Jumala odotti oikeuden valtaa, mutta kaikki oli mielivaltaa, hän tahtoi vanhurskasta hallitusta, mutta kuuli vain katkeraa valitusta* (Jes. 5:7).

Vanhatestamentillinen lankeemuksen
ja uudistumisen kaava ei kuitenkaan ole

mikään välttämätön luonnonlaki. Yhteis-
kunta voi myös kukoistaa. Hyvinvointi ja
oikeudenmukaisuus voi lisääntyä. Työ
hyvän puolesta kannattaa aina.

Sillä on Jumalan siunaus puolellaan.

Hyvä voittaa kerran

Myös Jeesus julisti oikeudenmukaisuu-
den voittoa puhuessaan tule-
vasta Jumalan valtakunnas-
ta. Nyt Jumalan tahto ei
toteudu. Vääryys valtaa
alaa ja orjuuttaa ihmi-
siä pahemmin kuin
roomalaiset miehittä-
jät konsanaan.

Ulkoisen orjuutuk-
sen lisäksi ihmisparko-
ja sitoo sisäinen vanke-
us. He eivät löydä tietä
Jumalan tarjoamaan iloon.

Mutta tilanne tulee muuttu-
maan, Jeesus lupasi. Jumalan valta-
kunta on jo keskuudessanne, sydämis-
sänne. Ja kerran se täyttää kaiken maan
näkyvällä tavalla. Ottakaa siis vastaan
hyvä sanoma ja eläkää siitä jo nyt.

Alkukirkko jatkoi Jeesuksen työtä ja
julistusta. Kristilliseen liikkeeseen tulles-

saan ihmiset hylkäsivät vanhan syntielä-
män. Tilalle tuli uusi, puhdas ja kaunis
lähimmäisen rakkauden ja Jumalan
kunnioittamisen henki.

Näin ainakin teoriassa. Käytännössä
kristityt kamppailivat edelleen helma-
syntiensä kanssa. Opittiin, että Jeesuk-
sen lupaama pyhyys onkin lainapyhyttä.
Sitä että synnit annetaan anteeksi. Tätä

on armo. Minut hyväksytään, vaika olen keskeneräinen.

Lopullinen vapautumi-
nen tapahtuu vasta tämän
ajan jälkeen. Ihmiset ja
luomakunta eheyty-
vät viimeisellä tuomiol-
la. Silloin Jumala lait-
taa kaiken kohdalleen ja
hänen oikeudenmukainen
tahtonsa toteutuu vihdoin.

Toisen
hyvän
etsiminen
ei lopu
koskaan

SYVIEN vesien varassa

Kertomus vedenpaisumuksesta vie pohtimaan, voivatko oikeudenmukaisuus ja armo mahtua samaan elämään.

Ensimmäisen Mooseksen kirjan kertomus vedenpaisumuksesta kuuluu tunnetuimpien raamatunkertomusten joukkoon. Nooa ja hänen arkkinsa eläimien nostavat mieleen hyvätuntista pyhäkoulukuvastoa, mutta Raamatun sivuilla lukija kohtaa ristiriitaisia kysymyksiä.

Kertomuksessa Jumala huomaa ihmisten pahuuden ja katuu luomistyötään. Hän päättää tehdä lopun elävistä olennoista, joita maa päällään kantaa. Sade ja tulva hukuttavat kaiken alleen.

Vain Nooa pelastuu perheineen arkissa, jonka hän rakentaa Jumalan ohjeiden mukaan. Arkissa myös kaikki maaeläimet ja linnut säästävät tuholta. Lopussa Jumala lupaa, ettei enää koskaan tule sellaista hävitystä. Merkiksi liitosta taivaalle piirtyy sateenkaari.

Jännitteisessä kertomuksessa yhdistyvät vihastuva ja armahtava Jumala. On kyse tuhosta, mutta myös uudesta alusta.

”Minulle puhuttelevinta on se häpeämättömyys, jolla kertoja esittää Kaikkivaltiaan pelottavan puolen. Tuntuu hyvältä, että tämä uskalletaan sanoa pyhässä kirjassamme suoraan. Se ei silti nollaa Jumalan armahtavaisuutta ja laupeutta”, sanoo Suomen Piipiseuran eksegeettinen asiantuntija, dosentti **Niko Huttunen**.

Tuhon ja pelastuksen vertauskuva

Kertomuksia tuhotulvista tunetaan monista kulttuureista eri puolilta maailmaa. Vedenpaisumus on yleisitämainen aihe, joka löytyy myös Kreikan mytologiasta.

Kertomuksen ikää on vaikea arvioida. Merkittävällä tavalla Raamatun kertomusta muistuttavasta *Gilgameš*-eepoksen tarinasta voidaan päätellä, että vedenpaisumuksesta on kerrottu jo toisella vuosituhannella eKr. Raamatun versio on ainakin vuoden 400 eKr. tienoilta.

”Raamatullisessa traditiossa kertomus on esiintynyt kahtena eri versiona, jotka on yhdistetty tuntemaamme muotoon. Se tuottaa tiettyjä ristiriitaisuuksia kerrontaan. Suomenkielinen lukija voi huomata kertojat siitä, että toinen puhuu Jumalasta ja toinen Herrasta”, Niko Huttunen kertoo.

Uudessa testamentissa vedenpaisumus toistuu rangaistuksen ja yllättävän katastrofin symbolina. Toisaalta sen ajatellaan viittaavan myös kasteseen: vesi on kannatteleva ja tuhosta pelastava elementti.

”Heprealaiskirjeessä Nooa on uskon esikuva. Hän taipui Jumalan tahtoon ja rakensi arkin, vaikka merkkiäkään katastrofista ei ollut näkyvissä.”



Lupaus saa viimeisen sanan

Vedenpaisumuskertomuksessa on Huttusen mukaan kyse kulttuurin syviin rakenteisiin painuneesta tarinasta, jolla on vuosituhantiset vaikutukset. Kertomus välittää jotakin sellaista, mitä nykypäivän ihminen ei välttämättä tunnista samoilla sanoilla.

”On erittäin kapeuttavaa, jos ainoa kysymyksemme on se, onko tämä oikeasti tapahtunut niin kuin se tässä

kerrotaan. Kertomukset ovat arvokkaita itsessään ja sen vuoksi, mitä ne panevat meidät ajattelemaan.”

Huttusen mukaan ihmiskunnan vanhimpiin kuuluvia kertomuksia lukien olennainen kysymys on se, mitä ne kertovat ihmisestä – niin muinaisen kulttuurin kasvateista kuin meistä. Monesti peruskysymykset ovat edelleen samoja, ja niissä on samat inhimilliset ristiriitansa.

”Oikeudenmukaisuuden ja armahduksen teemat ovat myös tänä päivänä jatkuvasti läsnä julkisessa keskustelussa. Kertomus kutsuu pohtimaan tätä ongelmavyyhteä ja havainnoimaan sitä, miten nämä asiat voisi sovittaa yhteen. Viimeisen sanan saa Jumalan lupaus, ei uhka.”

ANU HEIKKINEN

Avoimia kerhoja koululaisille

Pehmomiekkailua, autoilua vai kokkausta? Seurakunnista löydät kiinnostavaa, maksutonta tekemistä kouluikäiselle. Mukaan voi päästä vielä.

ALAKOULULAISILLE SUUNNATTUJA KERHOJA pidetään eri puolilla kaupunkia kouluilla, kirkoilla ja Poukaman leirikeskuksessa. Kerhoon voi tulla kesken kauden, jos siinä on tilaa, eikä lapsikuoroon tarvita lainkaan ennakkoilmoittautumisia.

Kerhojen sisällöissä on eroja eri seurakuntien kesken; esimerkiksi Tuomiokirkkoseurakunnassa kerholaiset voivat tutustua hiphopin ja nykytanssin saloihin. Pääsääntöisesti kerhoja ohjaavat koulutetut 15-19-vuotiaat nuoret ja avoimia toimintailtapäiviä työntekijät.

Uusimpana on aloittanut kaikenikäisille lapsille, myös alakouluikäisille perheineen suunnattu avoin iltakerho Perheitten ilta. Se kokoontuu Kallaveden kirkolla maanantaisin klo 17-19.30 lapsityönohjaaja **Katri Heikkisen** ohjauksella.

Tubekorneria ja hiphoppia

Kiinnostuksen kohteita löytyy laidas-ta laitaan. Erityisesti poikien suosikki pehmomiekkailu löytyy Puijon ja Siilinjärven seurakuntien tarjonnasta. Männistön erikoisuutena on Tubekorneri, jossa sisällöt muotoutuvat osallistujien toiveiden mukaan tubettamisen ja muun somettamisen ja median ympärille. Kepparikerho löytyy ainakin Männistöstä ja Siilinjärveltä. Männistössä lapsikuoro on järjestetty poikkeuksellisesti iltapäivään Kettulan koululle.

Tuomiokirkkoseurakunta tarjoaa monissa muissakin seurakunnissa suosittua kokkausta, palloilua, tanssia

ja liikuntaa Keskuseurakuntatalolla tai Snellmanin koululla. Kerhot kestävät tunnin tai kaksi, aloitusaika on klo 16. Ohjaajat muistuttavat, että esimerkiksi kokkikerho ei korvaa ateriala vaan on enemmän maistelutyyppistä kokeilua. Liikuntakerhojen tavoitteena on yhteinen hauskanpito pelaten eikä aiempaa osaamista tarvita

Iltapäivällä kerhoon

Harrastekerhojen lisäksi osa seurakunnista tarjoaa toimintaa iltapäivien aikana. Esimerkiksi Siilinjärvellä ja Kallaveden seurakunnassa yhteistyötä tehdään kaupungin kanssa maksuttomien iltapäivätoiminnan järjestämisessä.

Maksutonta iltapäivätoimintaa ilman ennakkoilmoittautumista löytyy Alavan seurakunnan Kaakaotuvasta. Se toimii Lehtoniemen kerhotilassa tiistaisin ja torstaisin klo 13-15.30. Kaakaotupa on tarkoitettu kakkos-nelosluokkalaistalle. Se järjestetään koulun ja seurakunnan yhteistyönä. Kaakaotuvalla voi tulla viettämään aikaa iltapäivisin, tekemään läksyjä tai vaikka askartelamaan. Ohjaajat ovat seurakunnan ja koulun työntekijöitä.

Autorataa ja tarinoita

Myös Puijon seurakunta huomioi koulun jälkeisen yksinäisen iltapäivän: Puijon seurakunta tarjoaa maksuttoman toimintailtapäiviä Puijon kirkolla tiistaina ja torstaina sekä Poukaman leirikeskuksella maanantaisin klo 12.30-15.30.



ARKISTOKUVA TUIJA HYTINEN

Puijo keskittyy myös isä-poika-suhteisiin: Isien ja lasten iltaa viete-tään Puijon kirkolla torstai-iltoina autoradan ja pleikan peluun merkeis-sä, lopuksi on aina tarinahetki. Puijon seurakunnan kaikkiin kerhoihin sisäl-tyy hartaus.

Kallaveden seurakunta tarjoaa maanantaisin klo 13-16 Jynkänvuoren kerhohuoneella alakoululaisille avoi-men kerhon, jossa tarjotaan maksu-ton välipala. Ohjelmaksi riittävät läksyt, leikit, joskus askartelut, piirtäminen tai kavereiden kanssa oleminen. Männis-tön avoin toimintatapa on torstai-sin ykkös-kolmosluokkalaistalle Pyhän Johanneksen Kirkon takahuonees-sa, kun lapsikuoro on samaan aikaan Kalevalan koululla.

Entä mitä tapahtuu Järvi-Kuopios-sa, maaseudun keskellä? Tuusniemel-tä ja Riistavedeltä löytyvät kokki- ja askartelukerhot, kokkailua ja sähköä löytyy Muuruvedeltä, Juankoskelta ja Vehmersalmelta. Kaavilla pelataan jalkapalloa ja Nilsiässä ja Säyneisissä uskotaan toimintakerhoon. Vehmersalmelta löytyvät vielä perinteiset tyttökerhot ja pelikerhot.

Etsi oman seurakuntasi kerhot ja avoimet tilaisuudet
www.kuopionseurakunnat.fi
ja www.siilinjarvenseurakunta.fi

Pappeja ja rikollisia

VAIKKA LIKI KOLME NELJÄSOSAA suomalaisista kuuluu edelleen evan-gelis-luterilaiseen kirkkoon, niin sunnun-taina kirkoissa papit pääsevät julista-maan synnit anteeksi kovin pienelle joukolle, ehkä parille prosentille seura-kuntalaisista.

Luulisi, että papit asioineen enää kiinnostaisi tämän päivän suomalaisia. Mutta eipä hätäillä turhaan messun jälkeen aamupäivällä, vaan odotetaan rauhassa iltaa ja ihmisten asettumista televisionsa ääreen.

Mitä he sieltä odottavat?

Syyyskuun alun katsojatilastojen mukaan Ylen teemakanavan suosituin ohjelma oli Italian yleisradioyhtiön *Rain* tuottama *Isä Matteo*. Ylen ykköskana-valla englantilaisen pikkuseurakunnan *Isä Brownilla* oli samaan aikaan päivi-täin keskimäärin 389 000 katsojaa, jolla sarja sijoittui kahdennelletoista sijal-le kanavan tarjonnassa. Parhaimmi-laan *Isä Brownin* seurassa on ratkonut rikoksia yli puoli miljoonaa kansalaista.

Toinen englantilainen pappissarja *Grantchester* on kerännyt liki saman verran katsojia *Isä Brownin* kanssa ja sijoittui 347 000 töllöttäjällään katsoja-lukuja mittaavan Finnpanelin tilastoissa TV 1:ssä neljännelletoista sijalle.

Savolaisen elakelaisen silmissä *Isä Brown* ja *Isä Matteo* näyttävät sisarus-sarjoilta, vaikka usko näitä kahta sanan-miestä erottaakin.

Toinen on anglikaaninen presbytee-ri, toinen katolilainen. Molemmat ovat pukeutuneet mustiin kaapuihin ja ajaa huristavat vanhoilla miestenpyörillään helmat hulmuten paikasta toiseen. *Isä Brownin* ulkoisessa hahmossa on jo aimo annos hyvin syötettyä leipäpapi-pia, mutta *Isä Matteo* polkee vielä rava-kasti pyöräänsä ja heittää sen kadeh-dittavan ketterästi seinustalle odotta-maan.

Yhteistä *Isä Brownille* ja *Isä Matteol-le* on sekin, että molemmat herättävät kiinnostuksellaan rikosten maailmaa kohtaan ärtymystä rikosten ammat-titorjujissa, poliiseissa. Sattumasta tuskin lie kyse, että niin italialaisten karabinieerien päällikkö kuin englan-tilainen rikoskomissariokin tehdään sarjojen kussakin jaksossa naurunalai-siksi papin rinnalla.

Varsin kireät olivat papin ja komisa-rion välit myös *Grantchesterissä* sarjan alkuvaiheissa, kunnes ymmärrys tois-ta kohtaan alkoi parantua yhteisten rikostutkimusten ja juopotteluhetki-en myötä.

Lähtökohdiltaan *Grantchester* on kuitenkin aivan päinvastainen *Isä Brownille* tai *Isä Matteolle*. Näissä jälkim-mäisissä katsoja asettuu papin myötä ymmärtämään rikoksentekijää ja jopa antamaan tälle anteeksi. *Isä Brownissa* uskonasiat eivät ole tosin kovin pinnal-la, mutta *Isä Matteo* ei kaihdakaan sano-masta sanaa, niinkuin se isoon kirjaan kirjoitettu on. Toisin on *Grantcheste-rissä*, jossa katsoja pannaan säälitte-lemään pappia – pahinta syntistä – tämän moninaisten hairahdusten ja sieluntuskien vuoksi.

Sinällään ei liene mitään ihmettele-mistä siinä, että papit liikkuvat luonte-vasti myös rikosten maailmassa, koska Raamatun mukaan ajatukset, sanat ja teot ovat yhtä. Paha ajatus on näin jo sama kuin paha teko.

Jos papit ovat päteviä ratkomaan rikoksia tv-sarjoissa, yhtä valmiita he ovat hengessään kirjoittamaan tänään myös rikosromaneja ja dekkareita. Kuopion hiippakunnassakin tuomioka-pitulissa työskennellyt **Marja-Sisko Aallosta** on sukeutunut tuottelias rikoskirjailija ja työnjatkaja **Aili Simo-joelle**, joka tuomiokapitulissa aloit-ti dekkarikirjailun 1980-luvulla. Yhtä ahkera kirjoittaja on Aallon lailla toisen

kansankirkon, ortodoksien, puolella Oulun piispan virasta eläköitynyt *Isä Panteleimon*, joka sijoittaa rikoksensa synnyinpitäjänsä Vieremälle.

Löytyypä Pohjois-Savosta valtakirk-kojen ulkopuoleltakin rikosten maail-masta lämmennyt pappi, Siilinjärven helluntaiseurakunnan **Kari Hokka-nen**. Hänen uusin dekkarinsa jäi myös viimeiseksi, kun kuolema tuli ja korja-si omansa pois.



SEPPO KONONEN

VANHENEN, jotta elän kauemmin

Ikä antaa mahdollisuuden rohkeuteen ja vapauteen.
Turhat roolimallit karisevat usein matkan varrella.

Erityisen tärkeää on tehdä päätös siitä, että ikä ei määrittele minua, vaan minä itse annan iälleni merkityksen.” **Kaija Maria ja Lari Junkkari** pohtivat kirjassaan *Muutakin kuin numeroita* rehellisesti ja humoristisesti omaa vanhenemistaan ja kysymyksiä, joita iän karttuminen herättää. Tunteita ja mielenliikkeitä on hyvä arvostaa jokaisessa ikävaiheessa.

Vuosirenkaissa hyvät ja huonot vuodet

Junkkarit vertaavat elämää puuhun. Sen vuosirenkaista voidaan päätellä hyvät ja huonot ajat. Niihin vaikuttavat kokonaisilmasto sekä sateisuus, auringonvalo ja tuulisuus.

”Vanhan puun kaatumisen jälkeen nähdään, mitkä ovat olleet hyviä aikoja. Ehkä vasta elämän loppuvaiheissa mekin voimme sanoa, mitkä ovat olleet hyviä, mitkä vaikeita vuosia. Toisaalta voidaan kysyä, onko tällaisella arvioimisella erityistä merkitystä.”

Kronologisen eli kalenteri-ikä lisäksi puhutaan myös biologisesta, sosiaalisesta ja henkilökohtaisesta iästä. Biologinen ikä on kehon ikä, joka voi olla huomattavasti vähemmän tai enemmän kuin kalenterin mukainen. Vanheneminen vaikuttaa mm. kehon rakenteeseen, aistitoimintoihin, keskushermostoon sekä fyysiseen ja psyykkiseen toimintakykyyn. Fyysinen toimintakyky heikkenee keskimäärin prosentin vuodessa.

”Elämäkokemus tuo pelottoman itseymmärryksen.”

”Vaikka fyysinen notkeus vähenee, niin mikään ei estä sielua ja mieltä pysymästä joustavina, uteliaina ja kimmoisina. Mieli kuvituksen, leikin, huumorin ja luovuuden virrat voivat kulkea vapaasti, olipa ikämittarissa mikä tahansa luku”, paris-kunta muistuttaa.

Subjektivistista ikää voi arvioida vaikka seuraavin kysymyksiin: minkä ikäiseksi tunnen itseni, minkä ikäiseltä mielestäni näytän ja minkä ikäinen haluaisin olla. Aina kuitenkin kannattaa tuntea itsensä hieman nuoremmaksi mitä onkaan. Aina-kin mitä Junkkarien siteeraamaan tutkimukseen tulee. Kirjassa todetaan, että ikäistään vanhemmaksi itsensä kokeneet kuolivat ikätovereitaan aikaisemmin.

Olennaista on myös kysyä: kenen silmin katson itseäni. Miten minuun vaikuttaa se, miten arvelen muiden näkevän minut? Yhtä olennaista on myös, painottuvatko vanhenemisen ajattelussa edessä ehkä olevat hankaluudet vai edessä olevat mahdollisuudet?

Millaisia arvoja haluan toteuttaa

Varsin usein sanotaan, että vanhuus ja viisaus kuuluvat yhteen. Ihminen ei kuitenkaan automaattisesti viisastu vanhetessaan, mutta parhaimmillaan pitkä ikä ja elämäkokemus antavat siihen mahdollisuuden. Moni toimii-

kin esimerkiksi mentorina, isä- tai äiti-hahmona ja sparraajana nuoremmille.

Tärkeitä pohtimisen aiheita Junkkarien mukaan ovat: miten otan vastuun elämästäni ja millaisia arvoja haluan toteuttaa? Mikä minua kannattelee elämäni loppujaksolla? Millaisia haaveita minulla on?

Ikä tuo usein mukanaan arkeen vapautta ja rentoutta.

”Vanhana ei tarvitse pitää kulissee ja pystyssä. Elämän kokemusten kautta tulee peloton itseymmärrys. Sekä vapaus ympäristön luomista roolimalleista antaa mahdollisuuden rohkeisiin ja itsenäisiin tempauksiin”, Kaija Maria ja Lari Junkkari kuvailevat.

Lähde: Kaija Maria ja Lari Junkkari, Muutakin kuin numeroita Vanhenemisen taidosta. Kirjapaja 2017.

Musiikkia ja mustaa pekkaa

Jos minun pitäisi antaa joku vinkki parikymppiselle itselleni, sanoisin, että pidä oma elämä, pidä huolta itsestäsi, sitten sinusta on jakamaan iloa muillekin”, kuopiolainen **Riitta Koivisto** kertoo.

64-vuotiaana ikänaishana, kuten hän itseään kuvailee, on elämän reppuun kertynyt monenlaisia muistoja. Koivisto on kokenut elämässään syviä kriisejä ja karikoita. Hän kertoo, että välillä toivoa ei ole tuntunut näkyvän, mutta siitäkin huolimatta valo on lopulta voittanut.

”Olen kokenut, että vaikeat asiatkin voivat kääntyä hyväksi. En enää pelkää. Enkä myöskään suunnittele elämää ja huomista.”

”En koe turvattomuutta tai yksinäisyyttä. Minulla on luottamus Luojan huolenpitoon. Elämäni on nyt hyvää.”

Tarvitaan turvallisuuden tunnetta

Riitta Koivisto teki elämäntyöstään viimeiset kymmenet vuodet vanhusten hoitopaikoissa, myös saatto-osastolla. Hän on nähnyt, mitä ihminen tarvitsee:

”Ennen kaikkea turvallisuutta. Että hän kokee olevansa turvassa niin henkisesti että fyysisesti.”

Omaa vanhuuttaan Koivisto tarkastelee realistisesti ja huumorillakin.

”Jos saan pitkän iän, niin toivon saavani oleskella rauhassa. Että minulla

olisi helppokäyttöinen radio, josta voisin kuunnella musiikkia. Musiikki on tera-poinut minua läpi elämän. Sitten sosiaalisena ihmisenä tarvitsen kanssakäymistä. Jos vaikka yhdessä pöydän ääressä saisimme porukalla pelata mustaa pekkaa”, Koivisto kertoilee hymyillen.

Luopuminen voi olla vaikeaa

Koivisto joutui luopumaan viime kesänä pyörällä ajelusta.

”Polvet ovat sen verran huonot, että päätin myydä pyörän pois. Tiedän ikänaishia ja -miehiä, jotka ovat joutuneet luopumaan autoilusta, se on monelle vaikea paikka.”

Nopealiikkeinen nainen on huomannut myös hidastuneensa.

”Ennen tein montaa asiaa yhtä aikaa keittiössä, nyt ei onnistu enää kuin pari tehtävää yhtä aikaa”, nauraa Koivisto. Työt vaativat enemmän aikaa. Siihen pitää sopeutua.

Koivisto nauttii elämänsä vapaudesta.

”Saan lähteä ja tulla, olla tekemättä mitään tai tehdä oman fiiliksen mukaan.”

Mistä toivo tulevaan tulee? ”Uskosta ja siitä, että elämä kantaa edelleen vuosienkin jälkeen. Yritän kääntää kielteiset asiat positiiviseksi.



RIITTA Koivisto on kokenut elämässään, että vaikeatkin asiat voivat kääntyä hyväksi.

KIRKOLLISET



TUOMIOKIRKKO

KASTETUT

Iivari Pyry Kristian Talvinen, Jooa Tomi-Eino Edvard Koivistoinen, Elli Linnea Ikävalko, Saga Isla Elina Hiltunen, Milja Aliisa Parkkila, Eemil Jorma Pekka Turunen, Dunya Ottilia Reis

Kuolleet

Sisko Annikki Korhonen 85, Pirkko Vilhelmiina Mielonen 90, Kari Antero Pitkänen 65, Johannes Pikkarainen 85, Eeva Hilma Laakso 99, Salme Martta Vesakas 89, Reijo Antero Reinikainen 68, Anja Aliina Heikkinen 89, Mauri Kauko Antero Harlin 70, Mirjam Kyllikki Tuhkanen 95, Jouko Olavi Laitinen 85, Helmi Margareta Lahtinen 82, Reino Partanen 94, Kirsti Airi Helinä Jauhola 90, Sirkka Maria Helena Orhanen 78, Kari Juhani Pirinen 66, Pentti Ilmari Savolainen 83, Väinö Antero Korhonen 94



ALAVA

KASTETUT

Kaapo Viljami Väisänen, Ilmari Arvid Hietava, Leo Iivo Akseli Väisänen, Rita Anneli Nieminen, Valma Emilia Joensuu, Liisi Taimi Johanna Oksman, Vilho Ukko Aatos Koskinen, Tuomas Adiel Perälä, Elias Aaron Aleksanteri Ojala, Kiara Irene Kristiina Hakkarainen, Saku Tuomo Olavi Hietikko, Sofia Eevi Amanda Taskinen, Ohto Iivari Luukkonen

AVIOLIITTOON kuulutetut

Petri Sakari Tiihonen ja wAnne Irina Rusanen

Kuolleet

Rauni Lyyli Sinikka Airaksinen 89, Petri Jukka Olavi Kärppä 52, Veli Pertti Tapani Hiekkala 94, Veikko Juhani Lötjönen 79, Eila Elisabet Kolari 90, Lenni-Kasper Eensio Sonninen 18, Seija Anneli Kariluoto 56



JÄRVI-KUOPIO

Kastetut

Timi Otto Eemeli Turunen, Riistavesi; Aava Sofi Aurora Pitkänen, Vehmersalmi; Fanni Neela Mikaela Leskinen, Vehmersalmi; Kalle Matti Kekäläinen, Muuruvesi; Eemeli Toivo Tapani Koistinen, Tuusniemi; Ronnie Aabel Marttinen, Tuusniemi; Anssi Antero Aukusti Happonen; Tuusniemi;

Kerttu-Liisa Onneli Väänänen, Vehmersalmi; Aava Eveliina Pekkarinen, Nilsinä

Kuolleet

Johanna Inkeri Ahonen 97, Kaavi; Aune Johanna Suvanto 88, Kaavi; Veikko Johannes Tuomainen 77, Vehmersalmi; Seija Helena Leskinen 63, Nilsinä; Aaro Vilho Juhani Kokkonen 67, Nilsinä; Olavi Onervo Holopainen 87, Riistavesi; Heikki Antero Hentelä 55, Tuusniemi; Armas Heikki Kananen 90, Riistavesi; Aili Esteri Riekkinen 78, Kaavi; Esteri Puustinen 89, Nilsinä; Anna Riitta Nyyssönen 65, Vehmersalmi; Leena Elina Kallinen 87, Tuusniemi; Heimo Antero Väänänen 84, Vehmersalmi; Eila Siviä Kolehmainen 88, Nilsinä; Eino Antero Johannes Hakkarainen 78, Kaavi; Toivo Eemil Koistinen 92, Kaavi; Kerttu Leena Laitinen 93, Nilsinä; Onni Pitkänen 87, Nilsinä; Heino Ilmari Nissinen 70, Kaavi.



KALLAVESI

Kastetut

Alva Adessa Koistinen, Eero Matias Matkasekä, Sanja-Beth Rosheen Callan,Vilho Vertti Matias Väyrynen, Jamiel Nooa Kristian Rautiainen, Piitu Iida Ilona Koistinen, Anni Elina Laaksoviita, Kaisla Eevi Sofia Kukkonen, Eemil Ville Julius Niinikoski, Minea Aini Marianna Rabinä, Luisa Sara Helena Simonte, Vivia Aada Julia Korhonen, Venni Eevert Ilmari Äyräs

Avioliittoon kuulutetut

Jere Olli Nestori Kröger ja Niina Maria Laituri, Emppu Kasper Pöyhönen ja Emmi Maiju Hannele Nissinen, Jani Juhani Matilainen ja Niina Anneli Jonninen

Kuolleet

Matti Ensio Leinonen 83, Jari Tapio Lappalainen 46, Lauri Petter Airaksinen 91, Aaro Johannes Pykäläinen 68, Anna Maija Kröger 92, Tauno Vihtori Rissanen 90, Eino Ensio Karhunen 71, Ritva-Liisa Pöysälä 84, Anssi Juhani Taskinen 28, Kalle Veikko Karhunen 85, Kirsti Eliina Korhonen 89, Liisa Annikki Taskinen 76, Ulla Anita Laukkanen 60, Reino Ilmari Mönkkönen 68, Teuvo Juhani Sorsa 62



MÄNNISTÖ

Kastetut

Eeli Aleksanteri Mönkkönen, Gabriel Lauri Jalmary Mäkelä,

Otso Eemil Juhani Pesonen, Isla Sofia Piippo, Viljami Martti Paavo Taskinen, Daniel Juho Julius Heiskanen

Kuolleet

Riitta Sinikka Pitkänen 73, Toini Maria Riekkinen 93, Pentti Johannes Nissinen 72, Päivi Anna Maria Ansamaa 39, Ilkka Tapio Ikonen 66



PUIJO

Kastetut

Lyyli Olivia Saarikko, Elmo Antero Sopanen, Lumi Kaarina Välitalo, Emmi Sofia Rytkönen, Ensio Aatos Hirani, Juuli Helmi Hannele Hoffren, Anni Elina Pöyhönen, Hanna Helmi Pöyhönen, Nea Elli Aleksandra Kokkarinen, Minttu Ilona Fredrica Julkunen, Mette-Maria Melissa Paasisalo, Iiris Lilja Emilia Saesmaa

Kuolleet

Anna Liisa Salke 85, Leena Maria Myöhänen 72, Pirkko Raita Marikki Muraja 85, Olli Henriikki Murtorinne 96, Aino Sylvi Mönkkönen 88, Irja Ellen Turunen 82, Auli Helena Hänninen 77, Markku Olavi Koppinen 62, Aino Annikki Luoto 94, Kauko Kalevi Hemminki 64



SIILINJÄRVI

Kastetut

Akseli Jeremias Lukkarinen, Senni Viola Pietikäinen, Martta Milja Elina Roivainen, Ada Minja Dimitrow, Viola Elisabet Kajava, Arvo Markku Herman Tesler, Noel Eino Aleks Pulkkinen, Aino Lilian Juhontytär Kosonen, Elli Maria Emilia Ollikainen, Kerttu Minea Kilpeläinen, Iida Taika Emilia Väisänen, Saga Margit Sipola

Avioliittoon kuulutetut

Eetu Oskari Kontkanen ja Erika Karoliina Rautiainen, Pasi Juhani Udd ja Minna Orvokki Airaksinen, Mikko Tapani Paldanius ja Niina Sisko Tuulia Särkkä, Timo Olavi Räsänen ja Siru Marika Talvinen

Kuolleet

Kaarlo Tapani Manninen 69, Aila Marja Mustonen 79, Helli Marjatta Rautiainen 83, Pertti Ilmari Vauhkonen 81, Martti Antero Ruotsalainen 86, Irma Anneli Heikkinen 66, Aaro Olavi Puurunen 87, Martta Annikki Hyvärinen 95, Raimo Olavi Rissanen 74, Matti Sakari Hiltunen 55



Twaarna

ON OLEMASSA vain yksi huolenaihe: se, että asiat eivät suju siten kuin itse tahtoisi eikä oma tahto toteudu. Siksi lepo löytyy Jumalan tahdon kyselystä. Tapio Luoma 9.9.2018

SANALLISTA

Mikkelinpäivä Enkelten sunnuntai

Opetuslapset tulivat Jeesuksen luo ja kysivät: ”Kuka on suurin taivasten valtakunnassa?”

Silloin Jeesus kutsui luokseen lapsen, asetti hänet heidän keskelleen ja sanoi:

”Totisesti: ellette käännä ja tule lasten kaltaisiksi, te ette pääse taivasten valtakuntaan. Se, joka nöyrytyy tämän lapsen kaltaiseksi, on suurin taivasten valtakunnassa.”

Matt. 18: 1-4

Pieniä aikuisia?

Tunnelataus on melkoinen, kun Jeesus puhuu lapsista. Se on yllättävää, kun kyseessä on antiikin teksti.

Historiantutkijat havahtuivat vasta 1960-luvulla laajemmin tutkimaan lapsuuden ja perheiden historiaa. Uranuurtajana toimi ranskalainen **Philippe Aries**, joka esitti, että vasta modernisaation myötä syntyi lapsuus vanhemman ja lapsen välisen tunnesuhteen määrittämässä merkityksessä. Keski-ajalla lapsia pidettiin vain pieninä aikuisina eikä lapsiin ollut varaa liiaksi kiintyä suuren lapsikuolleisuuden vuoksi.

Totta onkin, että myös virsikirjamme vanhimmat lastenvirret ovat oikeastaan hautajaisvirsiä.

Vaikka lapsuus muuttuu ajassa siinä missä kulttuuri yleensä, ei keskiajan tai antiikin lapsuus liene kuitenkaan ollut aivan niin pimeän tunnekylmä kuin ydinperheiden 1960-luvulla arveltiin. Myöhemmät tutkijat ovat nostaneet esiin useita erimerkkejä vanhempien hoivasta ja tunteista lapsiaan kohtaan antiikista alkaen.

Mutta nouseeko Jeesuksen tunnelataus evankeliumissa lasten itseisarvosta vai närkästyksestä opetuslasten valta-pyyteisiin?

Voisi arvella lasten tulevan puheeksi vain retoriikan vuoksi: kun kysytään suurinta, Jeesus nostaa esiin pienet.

Vain tähän tarpeeseen Jeesuksen puhe on kuitenkin liian laaja.

Lisäksi hän osoittaa ymmärtävänsä lapsen varauksettoman luottamuksen tragiikan: *”Jos joku johdattaa lankeemukseen yhdenkin näistä vähäisistä, jotka uskovat minuun...”*

Suurinta ja haavoittuvaisinta on luottaa.

OLLI VIITANIEMI

RAAMATTUA taiteen keinoin



ANNA-MARIA PÄIVÄRINTA

Yhdysvalloista Suomeen rantautunut *bible journaling* on skräppäämisen kaltainen tapa työstää Raamattua. Jos Sana herättää luovuuden henkiin, tai tuntuu, että jakeiden alleviivaaminen ei enää riitä, kyseinen menetelmä voi tarjota sopivan tuoreen tavan ottaa pyhät tekstit omakseen.

Laura Kankkunen Kuopiosta harrastaa *bible journalingia* ja opastaa mielellään kiinnostuneita lajin pariin.

Miten bible journalingia tehdään?

”Siinä itselle merkityksellinen raamatunlause esimerkiksi kirjoitetaan ja väritetään koristeellisesti Raamatun marginaaleihin. Rohkeimmat piirtävät tekstin päälle. Sivuille voi lisäksi maalata väreillä ja liimata erilaisia koristeita. Tapoja on monia.

Itse merkitsen kirjaan kuvituksen viereen, milloin olen tehnyt sen. Jälkeenpäin voi sitten selata sivuja ja katsoa päiväämääristä, milloin mikäkin kohta on puhuttu.”

Entä jos ei halua piirtää Raamattuunsa?

”Useimmiten koristelut tehdään omaan vanhaan Raamattuun, mutta myös erillinen paperi tai vihko soveltuu tarkoitukseen. Nykyisin on saatavilla erityisesti kuvittamiseen tarkoitettuja Raamattuja, joiden sivujen marginaalit ovat tavallista leveämmät.

Itämarista lähtöisin oleva **Anna Mishina** puolestaan on vastikään tutustunut lajiin Kankkusen avustuksella.

Miksi halusit kokeilla menetelmää?

”Kiinnostuin tästä, kun näin raamattunäyttelyssä Raamatun, jonka sivuille joku oli taiteillut hienoja kuvia. Käsityöt ovat minulle kosmos, mutta haluan oppia *bible journalingia*. Työskentelen lasten parissa ja aion opettaa menetelmän myös oppilailteni.

ANNA-MARIA PÄIVÄRINTA

- ✦ Tarvitset vain kynän ja paperia sekä raamatunkohdan, jonka haluat kirjoittaa tai kuvittaa. Taiteen tarkoitus on viedä ajatukset Jumalan puoleen. Jos huomaat kritisoivasi omaa tuotostasi tai keskittyvän pelkästään ulkomuotoon, muista tekemisen pohjimmainen syy.

- ✦ Bible Journaling-työpajoja Kuopiossa:

Juankosken seurakuntasalilla su 7. ja 28.10. klo 12.30

Pyhän Johanneksen kirkossa ma 1.10., 15.10., 29.10. klo 18-20

• HAUTAKIVET
• KAIVERRUKSET
• KULTAUKSET
• ENTISÖINTITYÖT
• KIVILYHDYT

KIVI PAJA

Sari Kämäräinen
Jääskeläkatu 1
70780 Kuopio
puh. 050 575 0004
www.kivipajasarik.fi

LÄNSIVUOREN
HAUTAUSHUOLTO

Savonkatu 25, Kuopio
(Sokoksen takana)
www.lansivuoriky.fi
p. 017 261 3665

Hautakivi näyttely
liikkeessämme
-tervetulua tutustumaan!

HAUTAKIVET
LISÄKAIVERRUKSET
sekä kaikki kivialan palvelut

KIVILÄHDE
KAAVIN KIVI

KAAVIN KIVI OY - KIVILÄHDE
Kirjekuorentie 6, Kaavi
p. 017 6880100, myynti@kaavinkivi.fi
Avoimma ma-pe 8-17
www.kaavinkivi.fi

Sähköasennus
Hannu Tuomainen
Puh. 050 553 8767
info@sahkoasennusht.fi
www.sahkoasennusht.fi

Tietokoneapu
Kotitalous-
vähennys 45%
www.orden.fi
040 5844 045

KAIKKEA KIVAA KOTIIN

WWW.KEITTIOTUNING.FI

KOTISIIVOUSPALVELUT
ammattitaitoa kotisi parhaaksi

t a l o u s a s e m a . f i
0440-769 670

KOTITALOUS
VAH 50 %

YKS.SOS.PAL
TUOTTAJA

Mainosmyynti
Eine Kotamaa
050 315 5849
eine.kotamaa@slpmedia.fi

Seuraava julkaisupäivä 31.10.,
varaukset 22.10. mennessä.

SLP KUSTANNUS

minun kirkkoni

ILMOITUS EHDOKASLISTOJEN YHDISTELMÄSTÄ

Kuopion Tuomiokirkkoseurakunnassa, Kuopion Alavan, Kuopion Kallaveden, Kuopion Männistön, Kuopion Puijon ja Järvi-Kuopion seurakunnissa 18.11.2018 toimitettavien seurakuntavaalien ehdokaslistojen yhdistelmät ovat nähtävänä 26.10-18.11.2018 kunkin seurakunnan ilmoitustaululla seurakuntien toimistojen yhteydessä.

Kunkin seurakunnan ehdokaslistojen yhdistelmiä on saatavana seurakunnan toimistosta ja seurakuntien keskusrekisteristä, joiden osoitteet ovat seuraavat:

Kuopion Tuomiokirkkoseurakunta
Kuopion Alavan seurakunta
Kuopion Kallaveden seurakunta
Kuopion Männistön seurakunta
Kuopion Puijon seurakunta
Järvi-Kuopion seurakunta
Keskusrekisteri

Suokatu 22 A, 4. kerros, 70100 KUOPIO
Keihäskatu 5 B, 70620 KUOPIO
Rauhahäldentie 21, 70780 KUOPIO
Ampujanpolku 2, 70460 KUOPIO
Taivaanpankantie 3, 70200 KUOPIO
Juankoskentie 13 B, 73500 JUANKOSKI
Suokatu 22 B, 2. kerros, 70100 KUOPIO

Seurakuntien toimistot ja seurakuntien keskusrekisteri ovat avoimma maanantaista perjantaihin klo 9-15.

Kuopiossa 20.9.2018

VAAILAUTAKUNTIEN PUHEENJOHTAJAT



KUOPION EV. LUT.
SEURAKUNNAT

ILMOITUS EHDOKASLISTOJEN YHDISTELMÄSTÄ

Siilinjärven seurakunnassa 18.11.2018 toimitettavien seurakuntavaalien ehdokaslistojen yhdistelmä on nähtävänä 28.10.-18.11.2018 seurakunnan kirkkoherranviraston ilmoitustaululla (osoite Haarahongantie 4, 71800 Siilinjärvi).

Ehdokaslistojen yhdistelmiä on saatavana kirkkoherranvirastosta sen aukioloaikoina ma-pe klo 9.00-11.00 ja 12.00-14.00. Lisätietoja löytyy myös vaalien verkkosivuilta seurakuntavaalit.fi.

Siilinjärvi 17.9.2018

Siilinjärven seurakunnan vaailautakunnan puolesta

Pekka Joutsenoja
puheenjohtaja

SIILINJÄRVEN
SEURAKUNTA



Vauvoille uusi biisi

Kirkko on mukana Vauvan päivässä: uusi Vautsivauva-biisi on vauvojen kunniaksi julkaistu.

Syyskuun viimeisenä perjantaina vietetään toista valtakunnallista Vauvan päivää. Nuori kirkko yhdesä seurakuntien ja Kirkkohallituksen kanssa on ollut Vauvan päivän juhlinnassa mukana alusta lähtien. Mukanaolo on luontevaa jo siksi, että perhekerhot tavoittavat vuosittain miljoona suomalaista.

Nuori kirkko julkaisee yhdesä lastenmediansa Lastenkirkon kanssa Vautsivauva -kappaleen musavideoineen. Kappaleen säveltäjä, sanoittaja ja solisti Riikka Jäntti toimii Hakunilan seurakunnan kanttorina ja on vauvamuskari-konkari.

”Pari vuotta sitten ilmestyneen Vauvamuskari-levyn jatkeeksi tein uuden laulun, koska jokainen vauva on ihana aarre, Vautsivauva. Vauvan päivään ja samalla Mikkelinpäivään sopivaan lauluun tahdoin kirjoittaa enkelin siipien sipsutusta ja iloa ja onnea vauvoista”, kommentoi Jäntti. Video löytyy Lastenkirkon youtube-kanavalta ja nuotti Nuoren kirkon sivuilta.

Vauvan päivä osuu lasten ja enkelien sunnuntaina tunnetun Mikkelinpäivän alle. Näin Vauvan päivä tarjoaa seurakunnille uuden näkökulman juhlistaa jo valmiiksi vahvaa lapsiperheiden pyhää.

Vauvan päivää vietetään 28.9. valtakunnallisesti seurakunnissa, kunnissa ja eri työpaikoilla kautta maan. Päivän takana on Vauva-Suomi ry, jonka yhteistyökumppaneina ovat mm. Nuori kirkko, Kirkkohallitus, Kuntaliitto, Lapsiasianvaltuutettu ja Mothers in Business-verkosto.

KIRJALLISTA



Juha Hänninen:
Kuolemma vain kerran.
Otava. 2018. 175 s.

Suklaalla kuorrutettu kuolema?

JUHA HÄNNINEN kirjoittaa, että uskonnoissa toinen todellisuus kuvataan esimerkiksi taivaaksi, missä meitä odottaisi iloinen jälleennäkeminen edesmenneiden rakkaiden kanssa. Hän siteeraa Joensuun ortodoksisen seminaarin johtajaa **Rauno Pietarista**, jonka mukaan ruumiin kivun hoitamista tärkeämpää on mielen eheytyminen. Kuolemaan valmistautuminen on hetki löytää oma persoonansa ja vielä syventää suhteitaan läheisiin ihmisiin.

Luopuminen on surullista, mutta läsnäolo tuo turvaa. Sama koskee saattohoitajia, tunne mukana olemisesta ja välittämisenä kantaa pitkään. Toisaalta jos suhde kuolevaan on ollut vaikea ja

ristiriitainen, hänen kohtaamisensa voi tulla ylivoimaisen tukalaksi, sillä viikatemies nostaa helposti myös oman elämän koetut ahdistukset pintaan. Juha Hänninen puhuu paljon hyvästä kuolemasta, johon kuuluu paitsi hyvän kivunhoidon, myös sen aikuisen minäkuvan noudattaminen, jonka mukaan oli elänyt. Oma isäni pyysi minua viimeisenä iltanaan paistamaan lettuja ja antamaan viskiä ja sikaria. Ja kehotti minua itseäni sen jälkeen menemään kahvilaan. Se oli hyvä lähtö se. Ja niitä tärkeitä asioita Juha Hänninenkin, suomalaisen saattohoidon grand old man, kehoittaa kaipaavalle kuoleman odotushuoneessa tarjoamaan.

TERHI LAITINEN

minun kirkkoni

Poliittiset puolueet hyvin esillä seurakuntavaaleissa

Seurakuntavaalien ehdokasasettelu päättyi maanantaina 17.9. Ehdokkaita ja ehdokaslistoja on vähemmän kuin viime vaaleissa.

KUOPION SEURAKUNNISSA vuonna 2014 ehdokkaita seurakuntaneuvostoihin oli 178 ja tänä vuonna 141. Yhteiseen kirkkovaltuustoon ehdokkaita oli 176 vuonna 2014 ja tänä vuonna 127. Suurin osa ehdokkaista on ollut ehdolla aiemmin. Männistön seurakunnassa sen sijaan 2/3 ehdokkaista on uusia. Suurin osa ehdokkaista on yli 30-vuotiaita.

Kuopion tuomiokirkkoseurakuntaan on tulossa sopuvaa li seurakuntaneuvoston osalta. Ehdokkaita seurakuntaneuvostoon on 14 ja paikkoja on 14. Ehdokaslistoja on kolme: Kaikista pidetään huolta-SDP, Elävä seurakunta-Kokoomus ja Kotikirkko Lämmin Lähiyhteisö-Keskusta.

Muillakin seurakunnilla poliittiset puolueet ovat aiempaa selvemmin esillä ehdokas-

tojen nimissä. Puoluepoliittisia listoja ovat muun muassa Kaikista pidetään huolta-SDP Alavan, Järvi-Kuopion, Männistön ja Puijon seurakunnissa. Lisäksi Kirkko keskellä Puijoa-Keskustan lista ja Kokoomuslaisten ehdokkaiden lista Puijon seurakunnassa.

Siilinjärvellä 56 ehdokasta

Siilinjärven seurakunnassa on ehdokkaita kahdelta valitsijayhdistykseltä: Kotikirkosta 28 ja Yhteistyöryhmästä 28. Ehdokkaita asettivat samat valitsijayhdistykset kuin vuoden 2014 vaaleissa. Noin puolet on ollut ehdolla aiemmin. Kotikirkon listalla on 10 nykyisiä valtuutettua ja Yhteistyöryhmän listalla 8 nykyistä valtuutettua.

Edellisiin vaaleihin verrattuna Siilinjärvellä ehdokasmäärä laski molemmissa ryhmissä: vuonna 2014 ehdokkaita oli kaikkiaan 68, joista Kotikirkolla 32 ja Yhteistyöryhmällä 36.

Ehdokkaissa nuorten aikuis-

pienempi kuin edellisvaaleissa. Tänä vuonna alle 30-vuotiaita ehdokkaita on kolme.

Kotikirkko kertoo ryhmään kuuluvan pääosin keskustalaisia ja kristillisdemokraattisia ehdokkaita, mutta ryhmä on avoin eritaustaisille seurakuntalaisille. Yhteistyöryhmä ilmoittaa olevansa poliittisesti sitoutumaton.

Ehdokkaiden määrä vähenemässä valtakunnallisesti

Alustavien tietojen mukaan Turun ja Kaarinan sekä Tampereen seurakuntayhtymässä ja Jyväskylässä ja Rovaniemellä ehdokkaita on noin 10 prosenttia vähemmän kuin vuoden 2014 vaaleissa. Helsingissä ehdokkaita on noin seitsemän prosenttia edellisestä vähemmän. Myös Joensuussa ehdokkaita on merkittävästi vähemmän kuin vuoden 2014 seurakuntavaaleissa. Oulussa ehdokkaita on nyt hieman vähemmän kuin neljä vuotta sitten.

SEURAKUNTAVAALEISSA ÄÄNESTÄÄ VOIVAT KAIKKI SEURAKUNNAN 16 VUOTTA TÄYTTÄNEET JÄSENET. Seurakuntavaalien ennakkoäänestys järjestetään 6.–10.11.2018. Ennakkoäänestys voi äänestää missä tahansa äänestyspaikassa. Myös kotiaäänestys on mahdollinen tietyin edellytyksin.

Varsinainen vaalipäivä on 18.11.2018. Jokainen äänioikeutettu saa vaalikirjeen, jossa kerrotaan äänestyspaikoista ja -ajoista.

Ehdokkaisiin pääsee tutustumaan vaalikoneen avulla, joka aukeaa äänestäjien käyttöön 8.10. osoitteessa: seurakuntavaalit.fi. Lokakuun **Kirkko ja koti** -lehdessä esitellään seurakuntavaalien ehdokkaat.

Tulevan kirkkovaltuuston toimikausi on 2019–2022. Valituiksi tulevat päättäjät ovat avainasemassa esimerkiksi seurakunnan virkoihin, kiinteistöihin ja määrärahoihin liittyvissä ratkaisuissa.

LUKIJAN KUVA

Lähetä Lukijan kuva
kirkkojakoti@evl.fi



TYÖNTEKIJÄLTÄ

Uuden edessä

ALOITIN UUDESSA TEHTÄVÄSSÄNI Kuopion seurakuntayhtymän hallintojohtajana syyskuun alussa. Tässä työssä ja tämän työnantajan palveluksessa aloittaminen on erittäin mieluista, sillä tehtävässä on sopivassa suhteessa alueita, joista minulla on monien vuosien vahva työkokemus sekä alueita, jotka ovat minulle uusia ja antavat mahdollisuuden oppia uutta. Tuntuu myös hyvältä aloittaa työt yhtymässä, jonka arvot vastaavat omia arvojani.

Minulla on pitkä kokemus talous- ja palkkahallinnon johtamisesta, myös ICT-asiat ovat kuuluneet tehtäväkenttääni aiemmissa työpaikoissani. Sen sijaan puisto- ja hautausmaatoimi on minulle uutta aluetta, toki se on sitä kaikille seurakuntien ulkopuolelta tuleville. Myös kiinteistötoimi monine kirkkoineen ja metsätiloineen tarjoaa paljon mielenkiintoista opittavaa. Seurakuntayhtymän henkilökunta on osaavaa ja motivoitunutta, siihen joukkoon on mukava tulla.

Ensimmäisten viikkojen aikana olen tavannut paljon uusia ihmisiä, sekä yhtymän henkilökuntaa että luottamushenkilöitä. Olen myös osallistunut moniin palavereihin ja kokenut, että minut on kaikkialla otettu lämpimästi vastaan. Yhteistyö on lähtenyt mukavasti käyntiin ja seurakuntayhtymässä on hyvä yhdessä tekemisen henki.

Suomessa yhteiskunta on vahvasti muutoksessa – samoin ovat seurakunnat muun muassa laskevien verotulojen takia. Myös Kuopion seurakuntayhtymässä pohditaan, miten toimintaa sopeutetaan pieneneviin tuloihin ja samalla hoidetaan yhtymän tehtävät niin, että seurakuntalaisille voidaan tuottaa heidän tarvitsemansa palvelut. Mietittäväksi tulee, miten digitalisaatiota voidaan hyödyntää eri toiminnoissa, mihin asioihin tulevaisuudessa panostetaan entistä voimakkaammin ja mitä voidaan mahdollisesti supistaa. Käsitteisenä on, että tahtotila tulevaisuuden vaatimiin uusiin linjauksiin ja muutoksiin on hyvä.



TUIJA HYTTINEN

RIITTA HAUTANIEMI

KUOPION
SEURAKUNTAYHTYMÄN
HALLINTOJOHTAJA



KUNTOSALI KUULUU satavuotiaan Martan elämään säännöllisesti.

HUOMINEN on Sinun käsissäsi

Martta Lintu täytti itsenäisen Suomen kanssa sata vuotta

Käteen tarttuva käsi on ryppyinen ja hento, mutta kädenpuristus on vielä voimaa täynnä. Lämpöä ja elämänuskoa näen viime vuonna itsenäisen Suomen kanssa sata vuotta täyttäneen **Martta Linnun** katseessakin.

Tuvan pöydän ääressä Kuopion Puutossalmen kylällä käymme läpi Martan pitkää elämää valokuvien kautta. Monet kuvat ovat Martan itsensä ottamia; tärkeimpänä kuva viime syksyn syntymäpäiviltä. Martta naurahtaa, että kummityttö **Kaisakin** on jo 84-vuotias.

Martta Aleksandra Lintu syntyi Vimpelissä Etelä-Pohjanmaalla syyskuun 20. päivänä 1917. ”Vimpelin Veto”, Martta sanoo nauraen.

”Kotona Pajalan talossa meitä oli kaksitoista lasta, minä olin kolmanneksi nuorin. Kyllä kotona totella piti. Sain minä joskus risuakin”, Martta kertoo.

Pieniä valkoisia arkkuja

Vuosisadan ensimmäisinä vuosikymmeninä oli pulaa kaikesta, erityisesti ruuasta. Pajalan isossa tuvassa oli pitkä penkki, jossa istui usein mummoja leipää pyytäen. Lapsikuolleisuus oli aliravitsemuksen ja sairauksien takia suuri. Pajalan talo oli joen varrella, toisella puolen jokea oli kirkko.

”Kirkon tapulin eteisessä oli pieniä valkoisia arkkuja. Isä oli kirkon isännöitsijä, niin sinne uskalti mennä. Myö lapset ei ymmärretty muuta kuin vain ihailtiin, että voi kun ne on kauniita taivaassa”, Martta muistelee.

”Kansakoulu oli likellä, muistan mukavat kouluajat hyvin. Hyvät oli opettajat.”

Myöhemmin Martta kävi Lapualla Karhumäen Kristillisen Kansanopiston.

Martta on kirjoittanut muistivihkoonsa asioita, jotka ovat muutoinkin kirkkana mielessä. Martta muistelee lottakevättä 1943 Valkjärvellä Karjalan kannaksella:

”On sanonta, että se, joka ei näe kevät-aamun auringonnousua, jää paljosta vaille. Metsät olivat Karjalassa täynnä valko-vuokkoja ja sen jälkeen kieloja. Karjalan koivikot tuuhettuivat, ja kuin valkoista vaahtoa täynnä olivat siellä syreenit kukkiessaan. Meille Pohjanmaan tytöille tämä oli yhtä ihmettä.”

Linnun hevoselle leipää

Martta oli käynyt lottakurssin Vimpelissä ja kuului sodan aikana muonituslottiin.

Martan vanhempi veli haavoittui Sortavalan taistelussa ja menehtyi myöhemmin vammoihinsa. Silloin isä kirjoitti anomuksen, jotta Martta pääsisi rintamalta kotiin. Martan veli oli ollut opettajana Kaavilla ja häneltä jäi kolmevuotias poika.

Martan kotiin Vimpeliin sijoitettiin evakoiksi Linnun perhe Impilahdella. Perheitä yhdisti se, että molempien pojat taistelivat samaan aikaan rintamalla. Linnun perheen pojista Marttaa kaksi vuotta vanhempi **Heikki** ja Martta tunsivat vetoa toisiinsa.

”Vein Linnun hevoselle leipää. Heikki sanoi, että ei ole viimeinen kerta. Hän tuli syntymäpäivilleni syksyllä, ja jo jouluna 1943 meidät vihittiin.”

Kun sota loppui, Linnun perhe sijoitettiin Pohjois-Karjalaan Liperin Viinijärvelle. Sinne vietiin junassa myös lehmät, joita Martta lypsi määkyvien lampaiden

ja potkivien hevosten seassa. Puolisoo tilanne alkoi itkettää, mutta Martta tyynttyi tilannetta laulamalla:

”Heikki pyysi, että laula sie Martta uuvestaan.”

Viimeisen lehmän kyynel

Viinijärveltä Martta vielä palasi kotiin Vimpeliin kutomaan omaan kotiin kankaita ja mattoja. Martan ja Heikin matka jatkui Kuopioon, jonka kupeelta heille löytyi maapaikka. Nykyiselle paikalle Heikki ja Martta rakensivat oman talonsa. Peräkammarissa asuivat Heikin vanhemmat **Anna** ja **Jaakko**.

”Meillä asiat olivat hyvin, kun oli valmiit pellot. Monet joutuivat ne itse raivaamaan.”

Martta ja Heikki saivat kolme lasta. Kuopion kotiin syntyivät **Matti** (1947), **Mikko** (1948) ja **Annikki** (1950). Myöhemmin Martta on saanut viisi lastenlasta ja 11 lastenlastenlasta.

Toimeentulo Hiltulanlahdella saatiin karjanhoidosta. Pihapiirin punaisessa navetassa olevat lehmät olivat Martalle rakkaita.

”Jouduimme luopumaan lehmistä 1971. Viimeisen lehmän silmissä oli kyynel, kun sitä vietiin. Jotta minulla olisi tekemistä, aloin tehdä käsitöitä. Virkkasin sängynpeittoja.”

Tasapainoharjoittelua nurmikolla

Martta huolehtii itsestään: muistaa ottaa päivittäiset lääkkeensä, nappaa kävelysauvat päivittäiselle lenkille ja kävelee epätasaisen nurmen poikki saadakseen tasapainoharjoittelua. Hän käy Kuopion

terveyskeskuksen kuntosalilla veteraanijumpassa.

Kun häneltä kysyy, miten hän on edelleen niin hyvässä kunnossa, hän nauraa: ”Se on vissiin geeneissä! Monella on asiat olleet huonommin. Päivääkään en vaihtaisi pois.”

Martta ei korosta hengellisyyttään. Isä oli luterilainen, äiti kuului helluntalaisiin, ja miehen myötä elämään tuli ortodoksisuus. Martta kokee saaneensa elää ekumenian ympäröimänä.

Martan mielestä maailmassa on kaikille tilaa. Hengellisyys tulee esiin jokapäiväisessä elämässä, toisista välittämisesä ja kiitollisuudessa.

”Pohjalaisena olen uskaltanut aina sanoa mielipiteeni.”

Martta huolehti aikoinaan lapsistaan ja lapsenlapsista, nyt suku on hänen tukenaan. Pihapiirissä asuvat pojat ja miniä, ikkunasta voi seurata pojan pojan uuden kodin rakentumista tilan maille.

Keskustelun päätteeksi Martta kipaisee huoneestaan kameransa, ja nyt on vieraiden vuoro ikuistua valokuvaan:

”Tulkaa sitten kesällä katsomaan kuvia! Levitetään ne pihalle ulkopöydälle.”

EEVAMAIJA PIETILÄ
JA ANNUKKA TIITINEN

Vanhustenpäivän valtakunnallinen pääjuhla järjestetään vuonna 2018 Kuopiossa eri toimijoiden yhteistyönä. 7.10. Juhlamessu Tuomio-kirkossa klo 10, kahvit klo 11.30. ja juhla klo 13 Kaupunginteatterilla.